

Radomira Arsenovića 10/8, Ugljevik

JIB: 4403915170007

E-mail: uprava@preventa.ba

PDV br.: 403915170007

Tel: 066/183-497

MB: 11134300

Ž.R. 554-002-00000719-09 Naša banka Ž.R. 555-000-00-296581-56 Nova banka

Broj protokola:	2110 - 05 / 23
Datum:	23.05.2023. godine

ДОКАЗИ
УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ
ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ
ЗА ИЗГРАДЊУ ЕКОНОМСКОГ ОБЈЕКТА
У ОПШТИНИ ГРАДИШКА

ОБЈЕКАТ: ФАРМА ЗА УЗГОЈ КОКА НОСИЉА У НАСЕЉУ ВРБАШКА
У ГРАДИШЦИ

ИНВЕСТИТОР: ЛАЈИЋ СЛАВИША ИЗ ГРАДИШКЕ

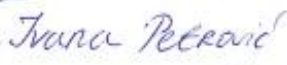
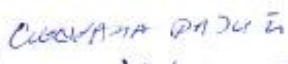

КАПАЦИТЕТ: 5100 ком. / турнусу

ЛОКАЦИЈА: к.ч. бр.1271/2 К.О. Врбашка, општина Градишка

Закон о заштити животне средине ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 71/12, 79/15)
Закон о измјенама и допунама закона о заштити животне средине
(„Сл. гласник Републике Српске“, бр. 70/20)

Угљевик, Мај 2023. године

ПРЕДМЕТ	ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ
ОБЈЕКАТ	ФАРМА ЗА УЗГОЈ КОКА НОСИЉА У НАСЕЉУ ВРБАШКА
ИНВЕСТИТОР	ЛАЈИЋ СЛАВИША
КАПАЦИТЕТ ПОСТРОЈЕЊА	5100 комада / турнус
ЛОКАЦИЈА	к.ч. број: 1271/2 К.О. Врбашка, општина Градишка
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ	"ПРЕВЕНТА" д.о.о. Угљевик
БРОЈ РАДНОГ НАЛОГА	2110-5/23, Од: 23.05.2023. године
РАДНИ ТИМ	Шакотић Драган, дипл.инж.техн. Петровић Ивана, мастер.инж.зкс. Рајић Снежана, дипл.инж.маш. Јовановић Милан, дипл.инж.рударства Цвјетковић Јоцо, дипл.инж.пољ.

Директор

Симеуновић Дарко, спец.струк.инж.зоп.

-САДРЖАЈ-

ЛИЦЕНЦЕ

УВОД

ПОДАЦИ О ПОСТРОЈЕЊУ И ОДГОВОРНОМ ЛИЦУ (НАЗИВ, СЈЕДИШТЕ, БРОЈ ТЕЛЕФОНА, МЕЈЛ АДРЕСА)

а) ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

б) ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ КОЈУ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС

в) ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОДЗЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ

г) ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТАЊЕ У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊА (ЈОНИЗУЈУЋА И НЕЈОНИЗУЈУЋА), КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊА АКТИВНОСТИ

д) ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ЗАКОНОМ ИЛИ ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

ђ) ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

е) ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ ЛОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА

ж) ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИЛО ЗА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА

з) ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВАЉАЊЕ ОТПАДОМ

и) ПРИЛОЗИ (ЛОКАЦИЈСКИ УСЛОВИ, ВОДНА САГЛАСНОСТ, ИЗВОД ИЗ ПРОЈЕКТНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, САЖЕТАК ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЈЕКТА ЗА ПРОИЗВОДНА ПОСТРОЈЕЊА И ДРУГО)

НЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**Министарство за просторно уређење,
грађевинарство и екологију**

Бања Лука, Трг Републике Српске бр. 1

Број: 18-Е/23

Датум: 03.4.2023. године

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске по захтјеву правног лица „Превента“ д.о.о. Угљевик, а на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број 71/12, 79/15 и 70/20), члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број 28/13, 74/18 и 63/22) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број број 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

**о испуњености услова за обављање дјелатности из области
заштите животне средине**

1. Утврђује се да „Превента“ д.о.о. Угљевик, испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

2. Ово рјешење подлијеже ревизији након истека рока од четири године од дана доношења рјешења. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

3. Ово рјешење објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Образложење

Правно лице „Превента“ д.о.о. Угљевик, обратило се овом министарству са захтјевом и пратећом документацијом за издавање рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Након увида у приложену документацију, као и у Записник комисије о констатованом чињеничном стању на терену у погледу одговарајућег простора за обављање дјелатности и прописаних услова у погледу техничке опремљености за индикативна мјерења квалитета ваздуха, интензитета буке, квалитета воде и земљишта, а на основу члана 67. Закона о заштити животне

средине и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине, рјешено је као у диспозитиву.

Поука о правном средству:

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерка и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. Наслову
2. Евиденцији
3. а/а

МИНИСТАР
Бојан Випотник

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 71/12, 79/15 и 70/20) и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 28/13, 74/18 и 63/22) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине број 18-Е/23 од 03.04.2023. године, **издаје**

Л И Ц Е Н Ц У

„Превента“ д.о.о. Угљевик

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од 03.04.2023. године до 03.04.2027. године. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: 18-Е/23

Бања Лука: 03.04.2023. године

Увод

Данас постоји велики број производних процеса који су углавном базирани на брзој и великој заради, не водећи рачуна и о загађивању животне средине. Као посљедица тога све је више производних постројења, које су изграђене и пуштене у рад без потребних технолошких и техничких рјешења за очување и заштиту животне средине.

Овакав приступ је довео до нарушавања равнотеже у природи и животној средини и доводи у опасност нарушавање односа и у биосфери.

Због тога, основни постулати оптималне корелације научно-технолошког развоја и заштите животне средине треба да буду:

- ❖ развој и унапређење квалитета животне средине у наредном периоду мора да се заснива на увођењу технологија са што потпунијим кориштењем инпута (технологије са мало и без отпада);
- ❖ строго поштовање прописаних норми и нивоа дозвољеног загађења, ефикасан систем контроле и стимулативне санкције према загађивачима;
- ❖ будући развој и освајање нових производа не смије значити угрожавање животне средине, па је неопходна еколошка оптимизација постојећих производних постројења и рјешавање отпадних токова. Контрола развојних пројеката треба да се врши од стране научних и стручних организација, како би се фаворизовала технолошка рјешења, која елиминишу даље негативне утицаје на животну средину;
- ❖ развој ткз. "чистије производње", као стална апликација интегралне превентивне стратегије заштите животне средине, на процес, производ и услуге са циљем побољшања ефикасности и ограничавања ризика, како за човјека, тако и за животну средину.

Легислатива животне средине ЕУ је веома захтјевна, што пред Републику Српску и Босну и Херцеговину поставља велике обавезе. Ово се не односи само на законе и подзаконска акта већ исто тако, кроз њихову имплементацију, и на привреду.

Доношење подзаконских аката у области заштите животне средине, у Републици Српској као и у читавој БиХ, створиће велике тешкоће огромном броју привредних пословних система.

Сигурно је да ће успјети само оне фирме које на вријеме препознају очекиване проблеме и које успоставе еколошки приступ управљања на нивоу стратешког управљања цијелом организацијом.

Образложење

У циљу што ефикасније заштите и унапређења животне средине *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију* је, на основу члана 128. Закона о уређењу простора ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13 и 106/15), те члана 85. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12 и 79/15), обавезало *Инвеститоре* да између осталог, прибаве и *Еколошку дозволу* за објекте који могу негативно утицати на животну средину.

На основу истог Закона и Правилника за обављање послова из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13), *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију*, је предузећу „ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевик, издало Лиценцу за обављање наведених послова, број 18-Е/23, а на основу *Рјешења* о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине, од 03.04.2023. године.

С обзиром на намјену пословног објекта и одредби *Правилника о постројењима која могу бити израђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу* ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 124/12), за предметни пословни простор потребно је прибавити еколошку дозволу, а у складу са чланом 3. овог Правилника.

У циљу што ефикасније заштите и унапређења животне средине *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију* је, на основу члана 128. Закона о уређењу простора ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13 и 106/15), те члана 85. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12 и 79/15), обавезало *Инвеститоре* да између осталог, прибаве и *Еколошку дозволу* за објекте који могу негативно утицати на животну средину.

На основу истог Закона и Правилника за обављање послова из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13), *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију*, је предузећу „ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевик, издало Лиценцу за обављање наведених послова, број 18-Е/23, а на основу *Рјешења* о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине, од 03.04.2023. године.

Сходно томе, Инвеститор је ангажовао лиценцирано предузеће „ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевик, као овлаштено правно лице за обављање дјелатности из области заштите животне средине, за израду Доказа уз захтјев за добијање еколошке дозволе за објекат „Фарма за узгој кока носилња, капацитета 5100 комада по турнусу“, инвеститора Лајић Славише из Градишке.

**ПОДАЦИ О ПОСТРОЈЕЊУ, ОДГОВОРНОМ ЛИЦУ И
ЛОКАЦИЈА НА КОЈЕМ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ***Табела бр. 1. Основни подаци о постројењу, одговорном лицу и локацији*

Инвеститор	ЛАЈИЋ СЛАВИША
ЈМБ/ЛИБ	0704994101460
Адреса	Змај Јовина бр.1, 78 400 Градишка
Објекат	ФАРМА ЗА УЗГОЈ КОКА НОСИЉА У НАСЕЉУ ВРБАШКА
Локација објекта	к.ч. број: 1271/2 КО Врбашка
Укупна површина посједа газдинства (ха)	8.0720
Конт. телефон	066/043-316
Регистарски број пољопривредног газдинства (РПГ)	10338105342
Датум регистрације	14.03.2023. године
Организациони облик	ПОРОДИЧНО ПОЉОПРИВРЕДНО ГАЗДИНСТВО

а) ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

а.1.) Опис постројења

Планирани објекат предвиђен је да се изгради као стални објекти, системом чврсте градње. Свијетла висина економског објекта је цца 3,50-4,40м.

Објекат је по намјени економског карактера, намјене за узгој кока носилца и производњу јаја, пројектован као зидана конструкција, а у свему у складу са пројектно-техничком документацијом и важећим прописима.

Карактеристике планираног економског објекта су:

- Хоризонтални габарити објекта су: 7,00м x 35,00м,
- Вертикални габарити објекта: П (приземље),
- Бруто површина: цца 245,00 м²,
- Карактер објекта: стални,
- Кров објекта: једноводни (објекат),
- Приступ објекта на јавни пут: са локалне саобраћајнице.

У складу са Законом о уређењу простора и грађењу („Сл. гласник РС“, бр. 40/13) у Члану 2., поглавље г) дијелови зграде, наводи се да је:

- 4) приземље (Пр) је дио зграде чији се простор налази непосредно на површини, изнад коначно уређеног и заравнатог терена, мјерено на најнижој тачки уз фасаду зграде, или чији се простор налази изнад подрума или сутерена (испод пода спрата или крова).

Коначна бруто и нето грађевинска површина биће дефинисана пројектно-техничком документацијом.

Рачунање и обрачун површина потребно је вршити у складу са важећом законском регулативом као и правилницима којим је дефинисан начин обрачуна и рачунања бруто и корисних површина објеката („Сл.Гл.Републике Српске“, број 44/13).

Објекат се састоји из једног простора, у којем су обезбијеђени и организовани сви садржаји неопходни за функционисање и рад објекта ове намјене.

Све функције су међусобно повезане хоризонталним комуникацијама.

Уређење слободних површина извести у свему у складу са датим графичким прилозима, са одговарајућим саобраћајним, пјешачким коридорима и платоима и адекватним хортикултурним уређењем зелених дијелова. Сви простори унутар објекта пројектовани су у складу са нормативима и условима дефинисаним за пројектовање простора те намјене. На тај начин формиран су функционални простори, са адекватном квадратуром, свијетлом висином и освјетљењем.

КОНСТРУКЦИЈА ОБЈЕКТА

Конструкција објекта је префабрикована армирано-бетонска конструкција са неким претходно пренапрегнутим елементима.

Темељна конструкција се састоји од монтажних темељних стопа димензија 2,20x2,20, са дебљином темељне стопе 0,40м, те темељне чашице $x=1,00$ м. Темељне стопе су међусобно повезане темељним везним гредама пресека 25x50цм.

Темељна конструкција је предмет прорачуна пројекта конструкције префабрикованих елемената. У темељне чашице су укљештени АБ стубови димензија 50x50цм, за које се зглобно везују главни кровни носачи А и Т. Основни растер стубова износи 9,901м.

ХАЛА - КРОВНА КОНСТРУКЦИЈА

Примарна кровна конструкција ријешена је преднапрегнутим Т и А носачима док се секундарна кровна конструкција састоји од роњача-Т АБ греда.

НАДСТРЕШНИЦА - КРОВНА КОНСТРУКЦИЈА

Примарну кровну конструкцију надстрешнице чине челични кровни носачи усвојених према статичком прорачуну.

Потконструкција за постављане фасадне и кровне завшне облоге од термоизолационих сендвич панела ($d=10$ цм-фасада, $d=12$ цм-кров) изводи се од челичних профила, а све према нацртима конструкције.

Како се бетонски стубови постављају на растеру од 9,90м потребна је челична потконструкција како би се адекватно могао уградити панел дебљине $d=10$ цм који се поставља вертикално. Подна плоча се изводи као монолитна. Усвојена дебљина подне плоче је 20цм. Подна плоча се изводи након што се изврши монтажа главне носиве конструкције објекта.

ЗИДОВИ

Спољне зидове објекта чине зидани блокови. Фасадни зидови са вањске стране обложени су слојем малтера дебљине 2цм, а са унутрашње стране, обложени су термоизолацијом дебљине 5цм. Унутрашњи простор је отворен и без зиданих преграда.

КРОВ

Кров је пројектован као једноводни. Нагиб кровне равни је $\alpha=60$ на. Као кровни покривач пројектом је предвиђена набавка и монтажа кровног прогилисаног лима. Подконструкција кровног покривача је дрвена, са термоизолацијом дебљине 5цм, која цини први слој стропа.

ИЗОЛАТЕРСКИ РАДОВИ

Термоизолација АБ плоче није планирана. Све радове извести према техничким и карактеристичним детаљима датим у графичком прилогу главног пројекта.

Цијели објекат је фасадно обрађен слојем малтера дебљине 2цм, а са унутрашње стране термоизолацијом дебљине 5цм, која уједно обезбјеђује и кровну термоизолацију.

СТОЛАРИЈА

За вањску столарију-врата, предвиђена је уградња позиција од ПВЦ столарије пластифициране у (бијелој боји). Испуна се ради од термоизолационог панела, дебљине 40мм.

Врата снабдјети потребним оковом, крило са три шарке и кваком са обе стране.

Крило врата од пуног панела.

У току извођења објекта могућа су одређена одступања и измјене претходно наведених детаља и материјализације столарије, али искључиво уз сагласност пројектанта.

Фарма кока носиља ће бити опремљена са четири (4), односно три (3) реда кавеза, као и аутоматским системима за храњење, појење, освјетљење, вентилацију и изгнојавање, а којима се управља помоћу рачунара.

Опремену фарме кока носиља чине:

- кавези,
- вентилација,
- систем за допрему и расподјелу хране,
- систем за изђубривање,
- комплетно освјетљење просторије са кавезима.

На фарму се улази кроз дезинфикациону баријеру – чисти дио.

Након утовара јаја, возила излазе из фарме - прљави дио.

а.2.) Опис активности и технолошког процеса

Узгој кока носиља почиње припремом простора за усељавање која се састоји у слjedeћем:

- суво чишћење пода и зидова;
- прање хале млазом воде;
- прање опреме за смјештај кока;
- прање опреме за тов;
- дезинфекција фарме (средство: каустична сода, Chlormax, Ecocid);
- дезинфекција опреме (средство: каустична сода, Chlormax, Ecocid);
- прање, чишћење и пуњење дезинфекционих баријера (средство: Environ, Vigocid, каустична сода);
- монтирање опреме (хранилице и појилице);
- прозривање објекта.

Након извршене припреме врши се усељавање кокица старости 16-18 недеља.

Технолошки процес рада објекта је конципиран на кавезном типу држања, а у овом тренутку није тачно дефинисан испоручилац наведене опреме.

Фарма кока носиља ће бити опремљена са четири (4), односно три (3) реда кавеза постављених у четири нивоа, као и аутоматским системима за храњење, појење, освјетљење, вентилацију и изгнојавање, а којима се управља помоћу рачунара.

Капацитет фарме је дефинисан на 5.100 кокица по турнусу.

Инсталирана опрема за живот и раст кокица и омогућавање производње конзумних јаја, треба да буде у складу је са директивама ЕУ, које се односе на ову област. Опрема је кавезни систем са поцинчаним дијеловима заштићен од корозије.

Значи, опрему чине посебне цјелине: кавези, допрема и расподјела хране и воде (напајање живине водом је начин кап по кап/НИПЈ систем), изђубравање као и комплетно освјетљење просторије са кавезима.

У објекту ће бити инсталиране аутоматске хранилице у више редова како би храна била лако доступна свакој животињи појединачно и у количинама која је потребна, тј. са избјегавањем расипања.

Предуслов за добар одгој кока носиља, је квалитет усељених кокица, правилна исхрана, одговарајућа здравствена заштита, те одговарајући климатски услови који подразумевају температуру, влажност зрака, освјетљење, провјетравање, чистоћу и слично.

Јаја се сакупљају системски, уздужним сакупљањем, помоћу елеватора до уређаја за сортирање по тежини, пакују се у кутије и складиште краткотрајно у складишту до тренутка испоруке уговореном купцу.

Гријање фарме је предвиђено да буде електрично, уз помоћ клима инвертер уређаја. Уједно ће ово бити и систем за вентилацију објекта фарме.

Провјетравање у објекту мора бити врло ефикасно, тј. објекат мора имати беспријекорну вентилацију која омогућава лако, брзо и добро провјетравање али без стварања јачих струјања ваздуха. Регулисање температуре, влажности и провјетравања перадарника обавља се вјештачки системом инвертер – клима уређаја и природно путем прозора.

Снабдјевање објекта водом за пиће је из властитог бунара - водозахвата. Води за пиће (исхрану животиња) се по потреби, додају лијекови и витамини.

Квалитет хигијенски исправне воде за напајање кока треба да испуњава захтјеве **Правилника о здравственој исправности воде намјењене људској употреби („Службени гласник Републике Српске“, 88/17)**, без обзира да ли је вода за пиће или се користи за напајање кока носилца.

Вода за пиће је лако доступна и незапрљана, доставља се појилицама Нипл (кап по кап). Живина има приступ до двије Нипл појилице.

За складиштење хране биће постављен самостојећи метални силос одговарајућег капацитета са мјешаоном сточне хране потребном опремом за дотурање хране у халу.

Изђубривање фарме

Ђубре се помоћу уздужних трака транспортује на крај система и оно пада на попречни транспортер за ђубре. Ширина транспортера је 500 mm. Са попречног транспортера се ђубре извлачи изван стаје на коси транспортер и даље у транспортну приколицу којом се даље извози из економског дворишта и одвози на обрадиве површине у власништву Инвеститора. Изђубравање се мора вршити редовно / свакодневно.

За потребе збрињавања ђубрета који настаје чишћењем и радом објекта за смјештај кока носилца, потребно је димензионисати објекте за збрињавање ове врсте отпада према **Основним принципима добре пољопривредне праксе у кориштењу ђубрива („Сл. Гласник Републике Српске“, број 36/14)** узимајући у обзир да ти објекти морају бити изгрђаени од водонепропусних материјала и без прелјева у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет.

б) ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ КОЈУ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС

Храна

Битан фактор у производњи јаја је режим исхране како у узгоју пиленки тако и у почетку производње јаја. Пиленке, код којих је био изражен смањени апетит у узгоју, заостају у развоју тјелесне масе, а након што постигну врхунац криве у производњи јаја, показују бржи пад носивости за 5-8%. Ту се види да неправилна хранидба пиленки током узгоја утиче на каснију производњу јаја.

Због тога је битан унос енергије у облику одређене количине смјесе која осигурава одрживе потребе, раст као и стварање одређених резерви енергије у облику таложених масти. Конзумација хране овиси о тјелесној маси, температури околине, нивоу енергије те избалансираности смјесе којом се хране.

Максимални производни капацитет, ће пиленке развити само храњењем комплетним крмним смјесама оптималног састава и у оптималним конзумираним количинама. У узгоју од 18 недеља, пиленке се хране с три до четири врсте крмних смјеса. Првих 6 добијају стартер (17% С.Б), затим гровер I (15% С.Б) до 12 недеља, гровер II (14% С.Б) до 18. недеље, те прелазну крмну смјесу (17% С.Б) до 20. недеље. Оброке за храњење пиленки је могуће састављати са тзв. суперконцентратима за коке носиле те их разрјеђивати с угљикохидратним крмивима (кукуруз, пшеница и јечам).

Током цијелог узгоја, пиленкама се најчешће омогућава неограничено конзумирање хране (*ad libitum*), а само у случају пребрзог раста, односно повећања тјелесне масе изнад предвиђеног максимума, прибјегавамо ограничењу повећања оброка (никада оброк не смањујемо) и то само до доби од 16 недеља. Тада, наине, почиње интензивнији раст унутрашњих органа пиленки и ограничена исхрана би створила више штете него користи.

Табела бр. 2 Карактеристике смјеса за исхрану пиленки

Удио састојака у смјеси (%)	Недеља узгоја	
	1-8	9-17
Сирови протеин	18,4	15,4
Метионин	0,40	0,34
Лизин	0,96	0,66
Треонин	0,70	0,54
Триптофан	0,21	0,17
Са	0,83	0,86
Р, укупни	0,60	0,56
На	0,15	0,15

Вода

У интензивном одгоју пиленки, снабдијевање водом условљено је извориштем воде, квалитетом уређаја и опреме и начином њиховог одржавања (аутоматски или људским фактором). Уколико снабдијевање водом није добро, из било којег разлога, то ће се веома брзо осјетити у смањеној производњи, односно слабијем прирасту пилића.

Ако је пиле 24 сата без воде, последица смањеног прираста осјећаће се још 14 дана, а у случају недостатка воде 36 сати, пилићи више нису у стању надокнадити тај стрес и касне у прирасту до краја одгоја. Потрошња воде директно је пропорционална промјени температуре околине.

На предметном подручју и насељу није изведена јавни водовод.

Снабдијевање објекта водом, вршиће се преко бунара и хидрофора.

Води која служи за пиће пиленки, по потреби се додају лијекови и витамини.

Енергенти

Електрична енергија је потребна за покретање средстава и опреме за рад, за загријавање просторија, те за освјетљење и за рад осталих електричних уређаја. Електрична енергија се добија са НН мреже, у свему према условима РЈ „Електродистрибуције“ Градишка.

За рад виљушкара и транспортних средстава, користи се дизел гориво и бензин.

Нафта је лако запаљива течност. Топлота сагорјевања нафте 43 534 – 46 046 КЈ/кг. При сагорјевању, пламен нафте достиже температуру од 1100°C. Нафта је специфично лакша од воде, због чега плива и гори на површини воде у сличају изливања у воду.

Уколико дође до пожара, за гашење пожара користе се пјена, суви прах, угљен-диоксид, пијесак, земља а вода се смије користити само у виду магле.

Опасност по живот и здравље људи при хаварији амбалаже са нафтом сведена је на опасност од пожара и експлозије.

Најбитније физичке особине запаљивих течности су:

- релативна густина гаса (релативни однос густине гаса у односу на густину ваздуху),
- доња граница експлозивности ДГЕ (концентрација запаљивог гаса, паре или магле у ваздуху испод које се неће створити експлозивна атмосфера),
- горња граница експлозивности ГТЕ (концентрација запаљивог гаса паре или магле у ваздуху изнад које се неће створити експлозивна атмосфера),
- температура запаљивости (најнижа температура на којој се пара запаљиве течности пали у додиру са отвореним пламеном, на основу које се одређује категорија течности I;II;III),

- температура паљења (најнижа температура на којој се материја у облику гаса, паре или прашине пали независно од извора паљења, на основу ње се одређује температурни разред-T1-T&),
- максимални експериментални безбједносни зазор(МЕЦП).

Нафта

Табела бр. 3. Карактеристике нафте

Редни број	Параметри	Величина	Напомена
1.	Температура паљења (°C)	~-40	
2.	Температура кључања (°C)	~80	
3.	Температура запаљивости (°C)	>55	Течност категорије III
4.	Температура паљења (°C)	~350	Температурни разред T2
5.	Молекулска маса	-	Смјеса угљоводоника
6.	Напон паре (Кра)	-	
7.	Мјешање са водом	НЕ	
8.	Релативна густина паре	~3	Паре теже од ваздуха
9.	Граница експлозивности		
	- доња (vol %)	1,5	Група гасова А
	- горња (vol%)	7,6	
10.	Макс. дозвољена концентрација	25 ppm	
11.	Класа опасности	FxIII BFu	
12.	Осјетљивост на мирис	30 mg/m ³	
13.	Топлотна моћ (MJ/kg)	~43	
14.	Токсичност	1	Скала од 0-3 (Знајопасније, 0 најмање опасно)
15.	Запаљивост	3	
16.	Реактивност	0	

Бензин

Табела бр. 4. Карактеристике бензина

Ред. број	Параметри	Величина	Напомена
1.	Температура паљења (°C)	-	
2.	Температура кључања (°C)	62-95	
3.	Температура запаљивости (°C)	-20	Течност категорије I
4.	Температура паљења (°C)	260	Температурни разред T3
5.	Молекулска маса	-	Смјеса угљоводоника
6.	Напон паре (Кра)	-	
7.	Мјешање са водом	НЕ	
8.	Релативна густина паре	3,2	
9.	Граница експлозивности		
	- доња (vol %)	1,1	Група гасова А

	- горња (vol%)	7,0	
10.	Макс. дозвољена концентрација	452 ppm	
11.	Класа опасности	FxI-IBFu	
12.	Осјетљивост на мирис	-	
13.	Топлотна моћ (MJ/kg)	46,10	
14.	Токсичност	1	Скала од 0-4 (4 најопасније, 0 најмање опасно)
	Запаљивост	4	
	Реактивност	0	

Мјере заштите животне средине: Спријечити истицање и излијевање у водотокове, канале, дренажне системе и земљиште.

У случају просипања по манипулативним и саобраћајним површинама, користити адсорпциона средства (екопор), настали отпад третирати као опасан отпад и исти збрињава овлаштено предузеће.

Ознаке упозорења (P-фразе): P12 Врло лако запаљиво.

P38 Надражује кожу.

P45 Може изазвати рак.

P46 Може изазвати наслеђна генетска оштећења.

P51/53 Отровно за организме који живе у води, може дуготрајно штетно ђеловати у води.

P63 Могућа опасност од штетног дјеловања на плод.

P65 Штетно: може изазвати оштећење плућа ако се прогута.

P67 Паре могу изазвати поспаност или вртоглавицу.

Дизел-гориво је опасно по заштиту од пожара и посебна се пажња мора посветити при претакању из аутоцистерни у резервоаре да не дође до цурења.

Физичко – хемијске особине:

- течност жућкасте боје, слабог мириса	
- молекуларна маса	-
- критична температура (°C)	-
- критични притисак (бар)	-
- врелиште (°C)	180-294
- талиште (°C)	-
- релативна густоћа течности (вода = 1)	0,9
- густоћа пара (зрак = 1)	3-4

Запаљивост и експлозивност:

- пламиште (°C)	55 - 65
- температура самопаљења (°C)	338
- доња граница експлозивности (вол%)	1,2
- горња граница експлозивности (вол%)	7,1

Декларација квалитета и квантитета лож-уља – БАС 1002

-	густина на 15°Ц (кг/м3).....	834.5
-	густина на 15°Ц (кг/м3).....	833.4
-	дестилат на 350°Ц (% в/в).....	>85
-	вискозитет на 20°Ц (мм2/С).....	2.9113
-	тачка течења (°Ц).....	-19
-	тачка паљења (°Ц).....	62.1
-	укупан угљеник (% м/м).....	0.016
-	укупан пепео (% м/м).....	0.001
-	везивна вода (мг/кг).....	197.00
-	везивни седимент (мг/кг).....	5.46
-	везивни сумпор (% мм).....	0.22
-	ПЦБ (мг/кг).....	0
-	боја.....	црвена

Ознака опасности: опасност

Ознаке упозорења (H):

H226 Запаљива течност и пара

H304 Може бити смртоносно ако се прогута и уђе у дисајне органе

H315 Надражује кожу

H332 Штетно ако се удише

H351 Сумња на могуће узорковање рака

H373 Може узорковати оштећење органа за вријеме продужене или поновљене изложености

H411 Отровно за водени околиц с дуготрајним учинцима.

Ознака обавјештења (P):

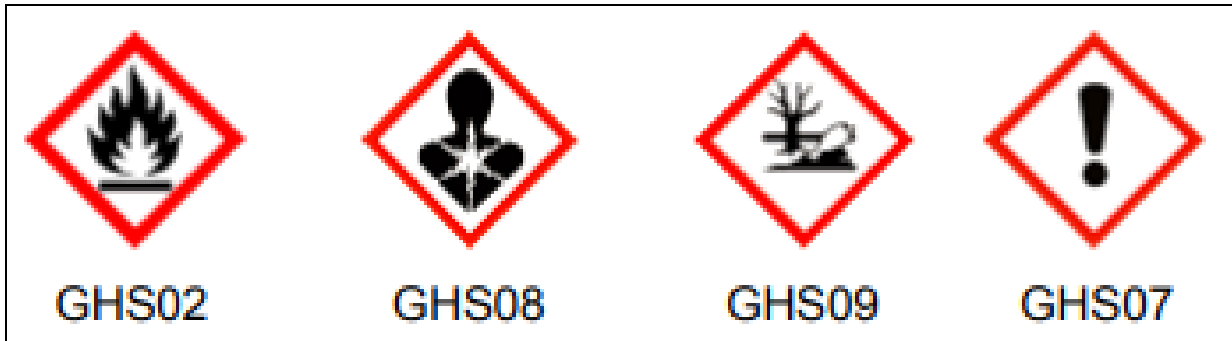
P210 чувати одвојено од топлоте / варнице/ отвореног пламена/ врућих површина – Не пушити.

P261 избјегавати удисање прашине / дима/ магле/ аеросола

P280 Носити заштитне рукавице/ заштитно одјело/ заштиту за очи/ заштиту за лице.

P301+ 310 АКО СЕ ПРОГУТА: Одмах потражити лијечничку помоћ.

P331 НЕ изазивати повраћање.

Означавање у складу са ЕЗ Уредбом бр. 1272/2008 (CLP/GHS)Пиктограм опасности**Мјере заштите животне средине:**

Нафта и њени деривати могу бити узроком загађења животне средине:

- ако се испушта у природне воде, при чему због мање густоће од воде остаје на површини,
- ако продре у земљиште штетно ће ђеловати на биљни и животињски свијет.

Загађивање водотока и система за испуштање може се спријечити постављањем брана и преграда или додавањем средстава за упијање. Уклоњени контаминирани површински слој потребно је одмах ускладиштити у прикладне посуде и одвести на обраду.

Поступци у случају изненадне опасности (интервенција без пожара):

1. Спријечити прилаз мјесту незгоде (обратити пажњу на смјер вјетра).
Сигурносна удаљеност 30 до 60 метара.
2. Све изворе и могућности запаљења искључити.
3. Упозорити или удаљити становништво (спријечити панично владање становништва,
удаљити знатичељнике од мјеста незгоде, обратити пажњу на могућност извора запаљења).
4. Спашавати људе и животиње.
5. За заштиту од пожара осигурати три средства за гашење: воду,
флуоропротеинско пјенило ознаке ФП за тешку пјену, прах за гашење Б,Ц разреда
пожара или АБЦ прах.
6. Распршеним млазом воде разбити облак паре. Млаз воде не усмјеравати у течност.
7. Затворити окна, отворе канализације, улазе у подруме, затворити прозоре и врата на објектима.
8. Пукотине на spremницама (посудама) пажљиво забрвити, а проливано лож-уље покупити средствима за упијање или неким приручним средством (нпр. земљом, пјеском) и извршити претакање уз нужне мјере опреза због могућег стварања електрицитета (уземљење spremника, претакање без примјене притиска).

9. На воденим површинама спријечити (заградити) ширење течности.
10. Припремити велике количине средстава за сакупљање дизел-горива(средствима за упијање, пијеска, пиљевине и др.).
11. На одређеном мјесту за гашење осигурати резервну опрему, средства за гашење пожара и сакупљање разливеденог дизел-горива.

Хидраол уље

То су минерална хидраулична уља, садрже адитиве против оксидације, корозије, хабања и пијењања са изузетно добром деемулзивношћу и издвајањем зрака.

Примјењују се као хидраулични флуиди за пренос снаге и кретања у свим типовима хидрауличних система при нормалним радним температурама и радним притисцима, за подмазивање покретних елемената алатних и других машина, за подмазивање хидрауличних, крилних, аксијалних, клипних и зупчастих пумпи, као и других склопова у разним циркулационим системима.

У случају пожара средства за гашење су: пјена, суви хемијски прах, CO₂, пијесак.

За гашење пожара не смије се користити вода.

Спријечити излијевање из резервоара у воде, канализацију и дренажне системе, ископавањем заштитног јарка и/или ограђивањем са сухим пијеском, земљом или сличним упијајућим материјалом.

Разливени производ покупити помоћу адсорбенса односно инертног материјала.

Отпадни материјал и уклоњени контаминирани површински слој земљишта ставити у спремнике и чврсто затворити, те до збрињавања складиштити у добро прозраченим просторијама.

Предати на збрињавање правним особама за збрињавање опасног отпада, овлашћеним од стране министарства надлежног за заштиту околине. Производ користити у провјетраваним просторијама.

Држати далеко од извора топлоте и извора паљења. Избјежавати додир с кожом и очима.

Препоручује се уље складиштити у наткривеним или затвореним просторима. Препоручена температура складиштења је 5-40°C.

Приликом руковања овим производом забрањено је пушење, те узимање јела и пића. Након сваког прекида рада опрати руке. Отпадно мазиво уље је опасни отпад и не смије се излијевати у канализацију односно у околину.

Предвиђена је термичка обрада остатака.

Одложити у контејнере за зауљени отпад, у складу с важећом законском регулативом.

Бачве се могу регенерисати.

Хипенол уље

Хипенол је минерално уље за зупчасте преносе са ЕП карактеристикама.

Користи се за подмазивање зупчастих преносника аутомобила и камиона.

Обезбеђује подмазивање и подношење оптерећења у условима дуготрајног рада.

Прилагођен механичкој трансмисији аутомобила, камиона, пољопривредних машина, као и машинске опреме која садржи: механичке мењачке кутије, хипоидне зупчанике.

У случају пожара средства за гашење су: пјена, суви хемијски прах, CO₂, пијесак.

За гашење пожара не смије се користити вода.

Спријечити излијевање из резервоара у воде, канализацију и дренажне системе, ископавањем заштитног јарка и/или ограђивањем са сухим пијеском, земљом или сличним упијајућим материјалом.

Разливени производ покупити помоћу адсорбенса односно инертног материјала. Отпадни материјал и уклоњени контаминирани површински слој земљишта ставити у спремнике и чврсто затворити, те до збрињавања складиштити у добро прозраченим просторијама.

Предати на збрињавање правним особама за збрињавање опасног отпада, овлашћеним од стране министарства надлежног за заштиту околине.

Производ користити у провјетраваним просторијама. Држати далеко од извора топлоте и извора паљења.

Избјегавати додир с кожом и очима.

Антифриз

Антифриз је течност против смрзавања воде у систему за хладјење мотора возила, спречава појаву корозије система и прегревање мотора.

За возила у систему за хладјење мотора обавезно користите антифриз израђен на бази етилен-гликола, пропилен гликола који задовољава стандард ЈУС Х. 32.010.

Мјере заштите животне средине:

Нафта и њени деривати могу бити узроком загађења животне средине:

- ако се испушта у природне воде, при чему због мање густоће од воде остаје на површини,

- ако продре у земљиште штетно ће дјеловати на биљни и животињски свијет.

Идентификација опасности – Разврставање према уредби (ЕЗ-а) бр. 1272/2008 (CLP)

Идентификација опасности	
Разврставање према уредби (ЕЗ-а) бр. 1272/2008 (CLP)	
Разврставање према уредби (ЕЗ-а) бр. 1272/2008 (CLP)	Ознака упозорења
Акутна токсичност кат. 4 (орално)	H302
TCOP 2	H373

Пиктограми	
Ознака упозорења	<p>H302 – штетно ако се прогута. H373 – може узроковати оштећење органа (бубрега) у случају продужене или поновљене изложености.</p>
Ознаке обавјештења	<p>P260 не удисати прашину/ дим/ маглу/ паре. P270 при руковању не јести, пити, нити пушити. P264 након употребе детаљно опрати са водом и сапуном. P301 + P310 ако се прогута: одмах позвати љекара. P330 Испрати уста. P501 одложити садржај / резервоар у складу са националним прописима.</p>

Загађивање водотока и система за испуштање може се спријечити постављањем брана и преграда или додавањем средстава за упијање. Уклоњени контаминирани површински слој потребно је одмах ускладиштити у прикладне посуде и одвести на обраду.

Поступци у случају изненадне опасности (интервенција без пожара):

1. Спријечити прилаз мјесту незгоде (обратити пажњу на смјер вјетра).
Сигурносна удаљеност 30 до 60 метара.
2. Све изворе и могућности запаљења искључити.
3. Упозорити или удаљити становништво (спријечити панично владање становништва, удаљити знатижељнике од мјеста незгоде, обратити пажњу на могућност извора запаљења).
4. Спашавати људе и животиње.
5. За заштиту од пожара осигурати три средства за гашење: воду, флуоропротеинско пјенило ознаке ФП за тешку пјену, прах за гашење Б, Ц разреда пожара или АБЦ прах.
6. Распршеним млазом воде разбити облак паре. Млаз воде не усмјеравати у течност.
7. Затворити окна, отворе канализације, улазе у подруме, затворити прозоре и врата на објектима.
8. Пукотине на спремницама (посудама) пажљиво забрвити, а проливено лож–уље

покупити средствима за упијање или неким приручним средством (нпр. земљом, пјеском) и извршити претакање уз нужне мјере опреза због могућег стварања електрицитета (уземљење спремника, претакање без примјене притиска).

9. На воденим површинама спријечити (заградити) ширење течности.

10. Припремити велике количине средстава за сакупљање дизел-горива (средствима за упијање, пијеска, пиљевине и др.).

11. На одређеном мјесту за гашење осигурати резервну опрему, средства за гашење пожара и сакупљање разливеденог дизел-горива.

Параметри процеса, притисак запаљиве течности температура, зависи од спољашње температуре. Нешто већи притисак производи напор пумпе аутомата за истакање као и повишење температуре медија што је под контролом заштитних уређаја. Издашност испаравања запаљивих течности у зависности је од температуре околине загријавања обртних дијелова у процесу истакања.

Опис мјера прве помоћи:

- након удисања: Особу извести на свјежи ваздух и смиривати је. Ако се симптоми појаве потражити лијечничку помоћ.
- након додира с кожом: Скинути контаминирану одјећу и обућу. Захваћено подручје испирати водом и благом сапуницом отприлике 10-15 минута, а ако се симптоми задрже потражити лијечничку помоћ.
- након додира с очима: Чистим прстима размакнути капке и лаганим млазом воде испирати свако око наизмјенично у трајању од најмање 15 минута, те ако су симптоми и даље присутни потражити помоћ офталмолога.
- након гутања: Не изазивати повраћање, него попипи чашу воде. Ако се повраћање јави спонтано, треба испрати уста водом, попипи 100-200 мл воде. Одмах попипи 1,5 до 2 дл жестоког пића и потражити савјет лијечника.

Санитарне отпадне воде

Отпадне воде настале приликом одржавања санитарно хигијенских услова запослених радника у погону имају следеће карактеристике дате у табели која следи.

Табела бр. 6. Карактеристике отпадних вода

Полутант	Просјечна количина (мг/л)
рН – вриједност	7,2
Суспендоване материје	230
БПК ₅	150
ХПК	288
NH ₃	18
Укупни N	30
Фосфор	380
Хлориди	35

в) ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОДЗЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ

в.1.) Макролокација

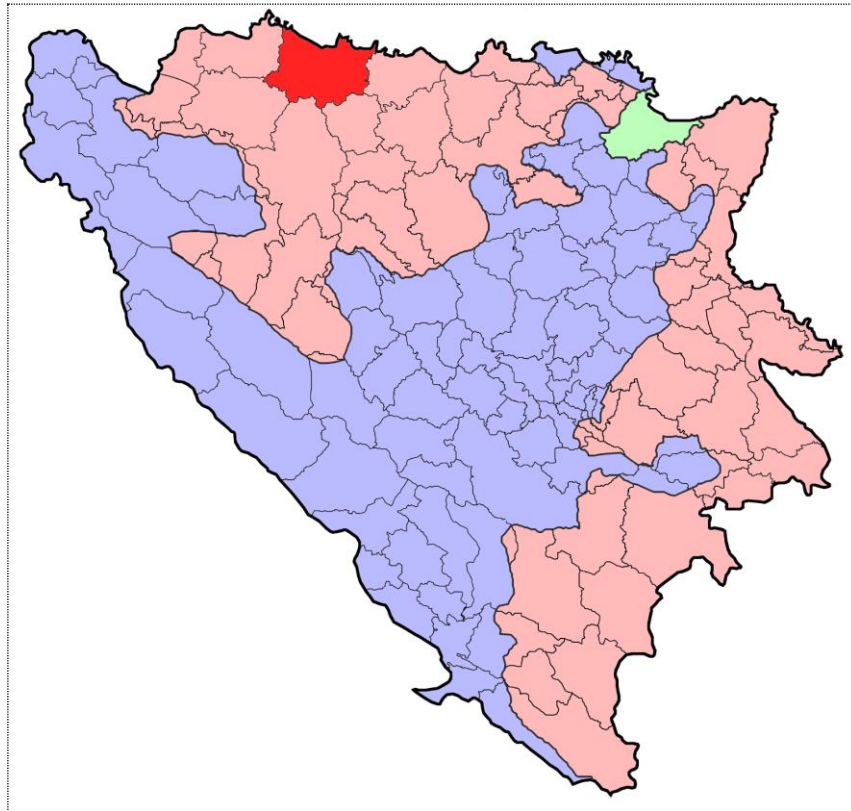
Општина Градишка се налази између $44^{\circ} 56' 24''$ и $45^{\circ} 14' 18''$ S.G.Š. и $16^{\circ} 54' 16''$ и $17^{\circ} 27' 39''$ И.Г.Д.

Најјужнија тачка обухвата налази се у атару насеља Горња Јурковица (локалитет Крндија), док је најсјевернија лоцирана сјеверозападно од насеља Орахова (на ријеци Сава, локалитет Шимњаш у атару насеља Орахова).

Најисточнија тачка је у атару насеља Орубица, на ријеци Сава, а најзападнија тачка је на регионалном путу према Мраковици, у атару насеља Горњи Подградци.

Подручје општине Градишка има доста правилан облик. Општина се протеже у правцу сјевер – југ 17 – 26 км, а исток – запад 30 – 40 км.

Општина Градишка се налази у сјеверо – западном дијелу БиХ и Републике Српске. Овај простор са аспекта географске регионализације припадарегији Перипанонски обод и субрегији Доњеврбаско – доњевосански крај (регионализација проф. Др Јована Ћ. Марковића).

Слика бр.в.1.: Приказ општине Градишка на карти

Увидом у расположиву планску документацију вишег реда, установили смо да за дати локалитет не постоји израђен зонинг план, зонинг план подручја посебне намјене, регулациони план, урбанистички пројекат и план парцелације, који би били основ за издавање Локацијских услова.

Предметни локалитет обухваћен је једино **Просторним планом општине Градишка 2005-2020** („Сл. гласник општине Градишка“, бр. 4/07).

У складу са тим, плански концепт за интервенције и садржаје усклађен је са планским параметрима дефинисаним важећим Просторним планом.

Увидом у важећи Просторни план, установили смо да се предметна локација налази између зоне „Урбана подручја изван УП Градишка“ и зоне „Пољопривредно земљиште“.

Предметна локација налази се на подручју општине Градишка.

Иста је, уписана у Лист непокретности бр. 852 Катастарска општина Врбашка, као њива 7 класе површине 2999 м² у посједу подносиоца захтјева за изградњу, Лајић Славише, са дијелом 1/1.

Предметна локација се налази у посматраној широј зони НП Козара. Удаљеност предметне локације од НП Козара је цца 35 километара.

Према препорукама Просторног плана РС концепт развоја ових подручја треба да се заснива на потенцијалима природних ресурса, а за ова подручја неопходно је израдити детаљне стратегије развоја на нивоу локалних заједница. Генерално, приоритетне развојне активности треба да буду туризам, индустрија, пољопривреда и шумарство.

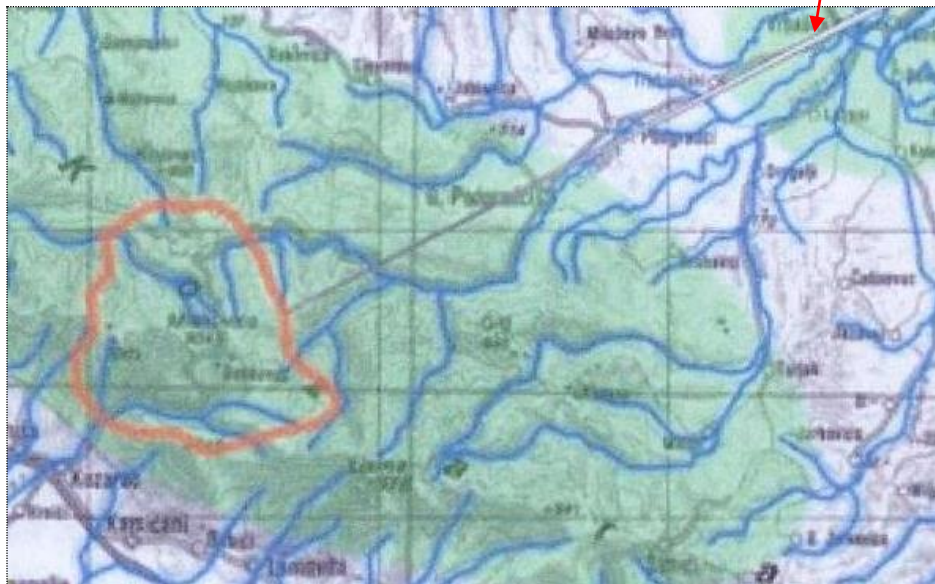
У складу са тим, организовани и техничко-технолошки исправан начин узгоја и функционисања Перадарских фарми, представља изузетно важну дјелатност која има значај и за локални развој.

Из Просторног плана Републике Српске, из прилога Заштита и унапређење квалитета животне средине, на територија општине Градишка је дефинисана дијелом као подручје квалитетне животне средине углавном под шумама, а дијелом као подручје квалитетне животне средине са значајним учешћем природне вегетације (шуме, ливаде и пашњаци).

Према наведеним елементима из Просторног плана Републике Српске, изградња планираног постројења „Фарма за узгој кока носиља“, није у колизији са планским документом.

Предметни објекат представља постројење, које неће имати значајнији негативни утицај на све сегменте животне средине и негативан утицај на здравља људи и животиња, али исто мора бити пројектовано, изграђено и кориштено под строго еколошки дефинисаним принципима и условима како би и задовољило своју сврху у смислу заштите животне средине.

У вези са тим, можемо констатовати да планирана изградња објекта није у колизији са основном намјеном површина, дефинисаних Просторним планом, као и са осталом важећом законском и нормативном регулатвом.

Слика бр. в.2. Предметна локација у насељеном мјесту Врбашка

ЛЕГЕНДА:

- SENSITIVE AREAS

- WATER COURSES

- NP AREA

- CONSIDERED WIDER AREA

- STATE BORDER

а.4.) Микролокација

Микролокација је дефинисана земљишном парцелом, која је означена као **к.ч. бр. 1271/2 К.О. Врбашка**. Живинарска фарма за узгој кока носиља, се гради у Катастарској Општини Врбашка.

Предметна парцела организована је као неизграђена и неуређена површина, са приступом са западне стране и то преко локалне приступне саобраћајнице – некатегорисаног локалног пута.

Терен парцеле је у нивелационом смислу раван, без падова и денивелација.

Слика бр. в.3. Предметна локација на копији катастарског плана

Саобраћај

Терен парцеле је у нивелационом смислу раван, без падова и денивелација.

Предметна парцела организована је као неизграђена и неуређена површина, са приступом са западне стране и то преко локалне приступне саобраћајнице – некатегорисаног локалног пута.

У непосредној близини локације налази се регионални пут, али је предметна парцела изван заштитног појаса регионалног пута. Предметна парцела нема директан приступ и прикључак на регионални пут.

Хидротехника

На предметном подручју и насељу није изведена јавни водовод, као нити јавна атмосферска и фекална канализација.

Снабдијевање воде врши се преко бунара и хидрофора, док прикупљање и канализација на предметном локалитету врши се преко септичких јама и упојних бунара, који су изграђени на дијеловима приватних парцела.

Електроенергетика

На предметном подручју и насељу постоји изведена нисконапонска електроенергетска дистрибутивна инфраструктура и мрежа, на коју су прикључени постојећи објекти, изграђени у непосредном окружењу као и предметни објекат.

Телекомуникације

На предметном подручју и насељу изведена је телекомуникациона инфраструктура. Постојећи објекат, који је предмет урбанистичко-техничких услова, прикључен је на постојећу телекомуникациону инфраструктуру.

Топлификација

На предметној локацији нема изграђене градске термоенергетске инфраструктуре.

Однос према објектима у окружењу

Изградњом предметних садржаја неће бити отежана, ограничена или условљена виталност и функционалност објеката и садржаја на суједним парцелама.

Такође изградњом предметних садржаја неће бити угрожен јавни интерес, нити отежано, условљено или ограничеко кориштење, сервисирање, одржавање и проширење јавне инфраструктуре.

-ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ-

Постојеће стање животне средине је дефинисано кроз стање квалитета природних елемената животне средине који су у мањој или већој мјери изложени антропогеном дјеловању (вода, ваздух, тло). Величина и ефекти дјеловања антропогених утицаја на сегменте животне средине на датој локацији су у директној корелацији са одређеним природним условима (географски, климатски, метеоролошки, геолошки и сл.), дефинисаним за дату локацију.

Географски положај

Општина Градишка се налази између $44^{\circ} 56' 24''$ и $45^{\circ} 14' 18''$ S.G.Š. и $16^{\circ} 54' 16''$ и $17^{\circ} 27' 39''$ И.Г.Д.

Најјужнија тачка обухвата налази се у атару насеља Горња Јурковица (локалитет Крндија), док је најсјевернија лоцирана сјеверозападно од насеља Орахова (на ријеци Сава, локалитет Шимњаш у атару насеља Орахова).

Најисточнија тачка је у атару насеља Орубица, на ријеци Сава, а најзападнија тачка је на регионалном путу према Мраковици, у атару насеља Горњи Подградци.

Подручје општине Градишка има доста правилан облик. Општина се протеже у правцу сјевер – југ 17 – 26 км, а исток – запад 30 – 40 км.

Општина Градишка се налази у сјеверо – западном дијелу БиХ и Републике Српске. Овај простор са аспекта географске регионализације припадарегији Перипанонски обод и субрегији Доњеврбаско – доњевосански крај (регионализација проф. Др Јована Ђ. Марковића).

Климатски и метеоролошки услови

За квантификацију општих климатских услова анализираног подручја разматрана је шира просторна целина са сложеним физичко-географским карактеристикама ниске и високе Посавине испресецане речним долинама Саве, Врбаса, Укрине и Босне са притокама, и рудне Динарске планине које чини прелаз ка Динаридима на југу, као и опште карактеристике атмосферске циркулације макро размера, а посебно распоред поља високог и ниског притиска изнад Европе и Атланског океана, у највећој мери детерминишу климатске услове разматраног подручја.

Специфичан положај Динарских високопланинских венаца спречава продор тропских ваздушних маса са Средоземног мора, а због отворености према северу-северозападу и североистоку, Доњеврбаски крај је изложен претежно северним и северозападним продорима поларног ваздуха који доспева из северних ширина Атланског океана, средње и североисточне Европе и Сибира. Због тога се подручје доњег Врбаса одликује умереноконтиненталном климом, иако се налази на релативно малој удаљености од Јадранског мора.

У циљу детаљнијег дефинисања постојећег стања климатских услова ширег подручја на коме се налази предметни простор анализирани су подаци метеоролошких мјерења за период 1956 - 1985. година, за следећих климатолошких станица: Градишка, Србац, Бања Лука, Дервента и Козарска Дубица.

Температура ваздуха

Анализа средњих месечних температура ваздуха показује да је најнижа температура у јануару и варира од -0.3°C (Дервента) до -1.8°C (Србац), док је јул најтоплији месец са просечним температурама од 20.1 до 20.9°C на разматраном подручју.

Изражено годишње колебање температуре ваздуха (од 20.7°C у Бања Луци до 22.4°C у Српцу) као и висока амплитуда апсолутних екстремних температура ваздуха (66.4°C за Србац до 69.8°C за Бања Луку) одражава висок степен континенталности анализираних подручја. Апсолутни максимум температуре ваздуха се јавља у јулу и августу и креће се од 38.0°C (Коз.Дубица, Дервента) до 41.4°C (Бања Лука), док се апсолутни минимум температуре ваздуха јавља у јануару и фебруару и креће се у границама од -27.4°C у Бања Луци до -31.5°C у Дервенти. Тропски дани (дани са максималном дневном температуром ваздуха $\geq 30^{\circ}\text{C}$) на анализираним подручјима се углавном јављају од маја до септембра месеца са највећим просечним бројем дана у јулу и августу, од 6 до 10 дана.

Годишње се у просеку јавља око 90 дана са мразом (дани са минималном дневном температуром ваздуха $< 0^{\circ}\text{C}$) и то од октобра до априла, док је број дана са јаким мразом (дани са минималном дневном температуром ваздуха $< -10^{\circ}\text{C}$) знатно нижи и креће се од 11 до 13 дана.

Број ледених дана (дани са максималном дневном температуром ваздуха $< 0^{\circ}\text{C}$) годишње се креће од 19.6 у Бања Луци до 23.7 у Српцу, а најчешће се јавља у јануару, децембру и фебруару месецу.

Влажност ваздуха

Средње месечне вредности напона водене паре прате годишњи ход температуре ваздуха, при чему се најниже вредности јављају у јануару (око 5.0 мб), док се максимум јавља у јулу и августу и износи око 17.0 мб.

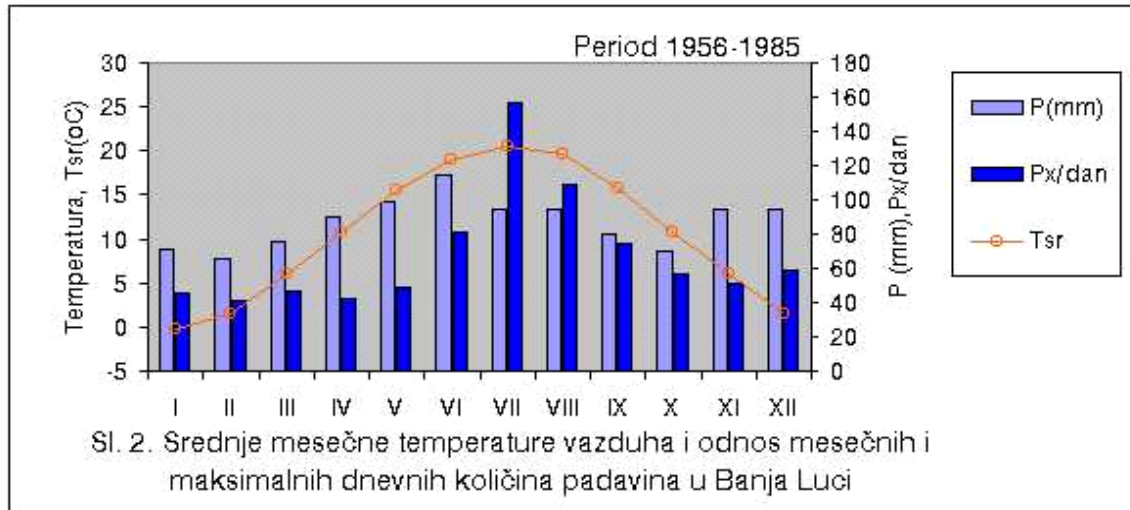
Средња годишња релативна влажност ваздуха износи 77.4% за Бања Луку, док је за око 4.5% већа у Дубици и Дервенти. Од октобра до фебруара месеца релативна влажност ваздуха је висока и износи преко 80% . Највећа вредност релативне влажности ваздуха се јавља у децембру месецу и у просеку износи преко 85% , док се најмања вредност јавља у априлу и износи у просеку од 71.2% (Бања Лука) до 76.5% (Дервента).

Падавине

Просечне годишње количине падавина се крећу од 893.7 мм у Дервенти до 1044.3 мм у Бања Луци. Расподела падавина у току године показује да се на овом подручју у топлој половини године излучи више талога него у хладној половини године што је одлика континенталне климе. У периоду од априла до септембра у просеку падне $53-56\%$ од просечне годишње количине падавина.

Највећа месечна количина падавина се јавља у јуну (креће се од $96.7-114.9$ мм), а најмања у фебруару (од 44.9 мм до 65.9 мм).

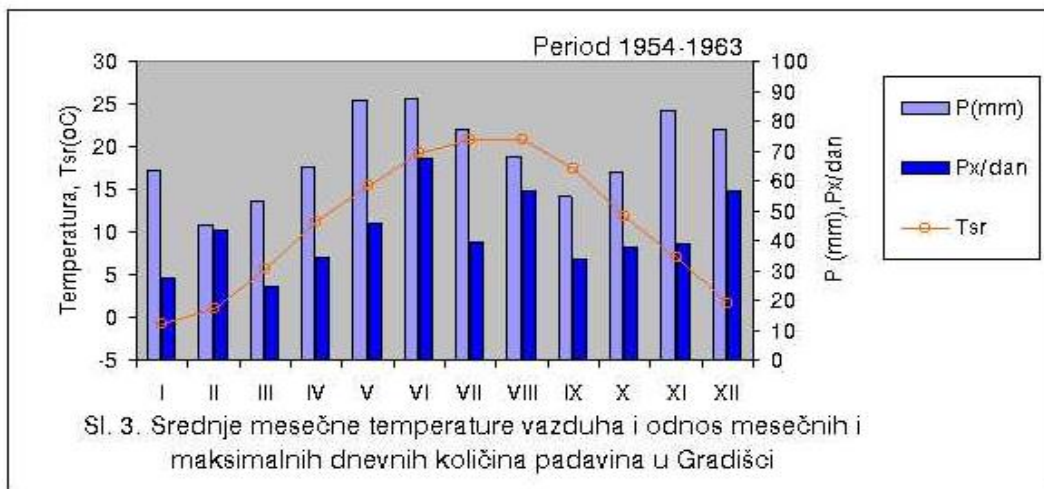
Међутим, појава секундарног максимума падавина у новембру указује да се на овом подручју појављују и маритимни утицаји на плувиометријски режим, односно да се ова област налази на граници зоне континенталности.

Вредности максималних дневних количина падавина су у интервалу од 23.7 мм у јануару (Србац) до 156.5 мм у јулу у Бања Луци.

Режим падавина анализираниг подручја карактерише и релативно велики број дана са падавинама у току године (у Бања Луци, 157.5, тј. у просеку сваки 2-3 дан).

Највећи број дана са падавинама је у децембру.

Снег се на овом подручју јавља углавном од новембра до априла. Средњи датум прве појаве снега за Бања Луку је 20. новембар, а средњи датум појаве првог снежног покривача 28. новембар, док је средњи датум последње појаве снежног покривача 15. март, а последње појаве снега, 5. април.

Облачност

Средња годишња облачност се креће око 6.0 десетина покривености неба у анализираном подручју. У периоду од маја до октобра месечна количина облачности је мања од годишњег просека и у јулу, августу и септембру се креће испод 50%. У току зимског периода (новембар, децембар, јануар и фебруар) средња месечна облачност је изнад 70% па је и број тмурних дана у овом периоду велики (у просеку сваки други дан), а у току године њихов број достиже вредности од 134.8 дана у Бања Луци до 136.1 у Дервенти. Просечан годишњи број ведрих дана (са средњом дневном облачношћу < 20%) износи 60-70, а најчешћа појава ведрих дана је у августу.

Осунчавање

Напред наведене карактеристике облачности одражавају се на дужину трајања сијања сунца. Према подацима осунчавања уочава се да, у односу на потенцијално годишње трајање сијања сунца које износи 4482 сата, стварно трајање осунчавања у току године у просеку износи од 1778 сати у Бања Луци до 1981 сат у Коз. Дубици. Најдуже просечно трајање сијања сунца јавља се у јулу (270-300 часова), док се у децембру јавља минимум са око 40 часова.

Ветар

Локални топографски услови најдоминантније утичу на расподелу праваца и брзина ветра. Преовлађујући ветрови у току године су из северног квадранта и из правца запада. Учесталост тишина је изразита што показује да је у току године на овом подручју око 30-50% дана без ветра. Највеће просечне брзине ветра не прате увек учесталост праваца ветрова и крећу се од 3.1 м/с у Градишци до 1.6 м/с у Српцу. Учесталост појаве олујних ветрова (јачина ветра > 8 Боф.) је сразмерно мала и у просеку износи 4 дана.

Појава магле

Поред ветра, локални топографски услови доприносе релативно великом годишњем броју дана са маглом (просечно око 40 дана на разматраном подручју). Највећи број дана са маглом се јавља у периоду октобар- децембар, у просеку 6 и више дана месечно.

Атмосферски притисак

Према средњим месечним вредностима атмосферског притиска за Бања Луку јасно се може уочити да изнад анализираног подручја постоји летња и зимска расподела притиска које се међусобно разликују. Зими је европски континент северно и североисточно од Јадрана под високим атмосферским притиском, са регионалним центрима изнад Алпа и Балканског полуострва. Центри ниског притиска се у том периоду налазе изнад Јадрана и средњег Медитерана. Азорски антициклон се зими протеже преко северне Африке.

Променом овог распореда, повлачењем или ширењем поменутих баричких поља, анализирано подручје бива захваћено једним од баричких система у дужем или краћем трајању у периоду од октобра до априла. Након тога, наступа летња расподела атмосферског притиска када над европским копном влада азорски антициклон који покрива Медитеран, док је изнад Балканског полуострва поље ниског притиска.

Табела бр. 7. Атмосферски притисак (мб) у Бања Луци, 1956-1985.

Мјесец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
Сред.	997.8	996.1	994.7	992.4	994.0	994.6	994.8	995.0	997.4	998.2	996.6	996.7	995.7
Мах	1010.9	1011.2	1001.6	996.2	997.2	997.5	998.7	998.7	1000.6	1005.5	1006.9	1009.2	997.3
Мин	993.0	989.7	988.9	989.0	991.4	991.4	992.7	991.8	994.7	990.9	991.9	989.9	993.9

Рељеф

Предметна локација се налази у Новој Тополи на дијелу простране алувијалне терасне равни Врбаса, од којег је удаљена око 11 км у правцу запада. То је дио друге терасе која се налази у западном дијелу Лијевча поља.

Апсолутне висине терена су око 100 м.н.м.

Хидрографија

Главни водоток на овом подручју је ријека Сава. Она је граница Лијевча поља на сјеверу и у њу се улијевају све површинске, па и подземне воде овог поља.

Врбас чини источну границу Лијевча поља и значајан је за прихрањивање подземних вода Лијевче поља. За потребе мелиорације урађени су канали: Осорна – Борна, Нова Топола – Јабланица и др. који у хидролошком смислу имају утицај на режим површинских и подземних вода истраживаног подручја.

в.1. Индикативно мјерење укупног еквивалентног нивоа буке

Мјерење укупног нивоа буке на локацији Погона у изградњи – „објекат фарме кока носиља“ у насељу Врбашка, обављено је на дефинисаним мјерним мјестима.

Мјерења су извршена од стране предузећа „ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевиц.

Мјерење укупног нивоа буке, врши се према Закону о заштити животне средине („Сл. Гл. Републике Српске“, бр.71/12, 79/15, 70/20) и у складу са **Правилником о граничним вриједностима интензитета буке** ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 2/23).

Мјерење интензитета укупног петнаестоминутног еквивалентног нивоа буке, извршено је на дефинисаним мјерним мјестима, а нормирање извршено у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума и ИСО препорукама, са инструментом произвођача TFA Dostmann Wertheim, Тип: 31.2003.13.

Мјерење је извршено дана 19.05.2023. године.

Табела бр. 8. Резултати мјерења 15 – минутног еквивалентног нивоа буке (dB)

Ред.бр	Опис мјерног мјеста и /или координате	Измјерена бука (dB)	Највиши допуштени мјеродавни ниво буке L_{RaeqT} / dB (A)			
			L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}	L_{den}
1.	Сјеверо-источна страна (ММ1)	54,0	65	65	50	66
2.	Сјеверна страна (ММ 2)	52,0				
3.	Јужна страна (ММ 3)	58,0				

Коментар: Мјерења су извршена у складу са **Правилником о граничним вриједностима интензитета буке** ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 2/23).

Вриједности измјереног 15-минутног еквивалентног нивоа буке на локацији "Фарма кока носиља", инвеститора Лајић Славише из Градишке, који се гради на локацији означеној као **к.ч. бр. 1271/2 К.О. Врбашка**, у вањској средини (на отвореном простору на дефинисаним мјерним мјестима), **НЕ ПРЕЛАЗЕ** допуштене нормативе, према важећем Правилнику о граничним вриједностима интензитета буке ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 2/23) - за зону 4, означену као **Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице**, за дневне услове мјерења.

Г) ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТАЊЕ У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊА (ЈОНИЗУЈУЋА И НЕЈОНИЗУЈУЋА), КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊА АКТИВНОСТИ

Основна загађења која се могу појавити као резултат рада предметног комплекса су различите емисије загађујућих материја у **ваздух, воду и земљу**, затим, **повишен ниво буке и вибрације** те **нарушене пејзажне карактеристике**.

➤ *Емисије у ваздух*

Под појмом загађење ваздуха као једног од основних чиниоца животне средине подразумејева се квалитативна и квантитативна измјена физичких, хемијских и биолошких карактеристика ваздуха, која води ка нарушавању законитости функционисања екосистема, базираних на познатим механизмима саморегулације.

Током рада фарме настају штетни гасови: амонијак (NH_3), сумпорводоник (H_2S), метан (CH_4) и угљендиоксид (CO_2). Амонијак и метан настају током процеса разградње ферментацијом азотних, метан и других органских супстанци у организмима и стајњаку. CO_2 настаје излучивањем из животињског организма као производ метаболизма. Иако се емисије наведених гасова сматрају незнатним и немогуће је потпуно спријечити њихове емисије, потребно је организовати производњу у прихватљивој количини и са савременом опремом са којом ће се емисије смањити на што мањи ниво.

Прашина која се емитује из погона састоји се од ситних честица и животињске хране а испарљива органска једињења и H_2S поријеклом из стајњака представљају фунгитивне изворе емисија у ваздух. Ти се продукти емитују у ваздух у врло ниским концентрацијама те не могу значајно штетно утицати ни на атмосферу ни на биосферу.

Носачи мириса у којима су и микроорганизми из стајњака стварају се биохемијским процесима ферментације а ослобађају поступцима дифузије у атмосферу. У том процесу могу настати сљедеће гасне материје са мирисом: једињења угљеника (амонијак, амини, скатол), једињења сумпора (сумпорводоник, меркаптани), угљоводоници и друга једињења (органске киселине).

Највеће емисије у ваздух, тј. емисије прашине на локацији потичу од довоза сировина (основних и помоћних) и одвоза готовог производа.

На предметном локалитету се јављају штетни издувни гасови који потичу од моторних возила, која се крећу приступном саобраћајницом, као и јавном саобраћајницом у насељеном мјесту Врбашка, те могућа емисије прашине приликом довоза сировина и доласка / одласка возила на предметну локацију. Прашина која се јавља унутар предметне парцеле и која настаје на саобраћајним и манипулативним површинама услед транспорта, може се сматрати занемаривим извором загађења (возила која саобраћају саобраћајницом Горњи Подградци – Градишка су доминантан извор емисија на локацији).

➤ *Емисије у ваздух*

Квалитет ваздуха

Праћење квалитета ваздуха је системско мјерење, односно проћењивање нивоа онечишћености према просторном и временском распореду. Циљ утврђивања вриједности квалитета ваздуха, односно загађујућих материја у ваздуху јесте избјегавање, спречавање и смањење штетне посљедице по људско здравље, квалитет живљења и животне средине у целини.

Вриједности квалитета ваздуха су дефинисане у Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/12) и Законом о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/11).

Мјерење квалитета ваздуха обављају овлашћене институције. Мјерења вршити по потреби, сачињени извјештај архивирати.

Под аерозагађењем подразумјевамо све оне токсичне или нетоксичне примјесе, настале услед човјекове производне дјелатности, услед физичке, механичке, хемијске или биолошке обраде материјала.

Примјесе доспијевају у виду гасова, пара или хетерогених дисперзних система-прашине, дима, магле итд., у концентрацијама које су изнад прописаних или утврђених норми.

Загађујуће супстанце ваздуха су у чврстом, течном или гасовитом агрегатном стању, присутне у одређеним количинама, на одређеном мјесту у одређеном временском периоду а представљају опасност за човјека, биљни и животињски свијет.

Загађење ваздуха у зависности од природе загађења, може бити природно и антропогено.

На локацији предметног погона, услед редовног рада, јавиће се неколико извора аерозагађења, који ће у различитим временским интервалима, различитог степена вјероватноће и различитог интензитета, утицати на стање медија животне средине.

Највеће емисије у ваздух, тј. емисије прашине и издувних гасова на локацији, потичу од довоза сировина (основних и помоћних) и одвоза готових производа.

На предметној локацији није предвиђена прерада, рециклажа нити складиштење отпадних материја.

Није дозвољено спаљивање било каквих материја на локацији.

За предметну технологију није карактеристична емисија електромагнетног зрачења, вибрација, радијације, те са тог аспекта нема ризика по становништво у окружењу.

Под **појмом загађења ваздуха** подразумева се квалитативна и квантитативна измјена физичких, хемијских и биолошких карактеристика ваздуха, која води ка нарушавању законитости функционисања екосистема, базираних на познатим механизмима саморегулације.

г.1. Утицај на квалитет ваздуха

Утицај у току извођења радова

Приликом активности изградње, доћи ће до краткотрајног негативног утицаја на квалитет ваздуха у непосредном окружењу, због:

- а) емисија гасова (CO₂, SO₂, NO_x и сл.) услијед рада грађевинских машина и транспортне механизације
- б) емисија чврстих честица услијед рада грађевинских машина и транспортних средстава
- с) у случају акцидентних ситуација (пожар, експлозија и сл.) који могу довести до велике емисије штетних материја у ваздух
- д) приликом истресања расутих терета.

Квантификација ових утицаја зависи првенствено од динамике радова, односно броја механизације и камиона, који ће бити ангажовани на извођењу радова. Тренутно ови подаци нису доступни.

Утицај у току рада погона

Негативан утицај на квалитет ваздуха за вријеме рада погона биће могућ из сљедећих извора:

- транспортних средстава која врше транспорт сировина и одвоз готових производа са фарме (продукти сагоријевања фосилних горива и подизање прашине услијед кретања транспортних средстава);
- емисије у ваздух из простора фарме, прашина и непријатни мириси;
- емисије загађујућих материја у ваздух из котловнице која се користи за загријавање простора фарме.

Утицај на ваздух који врши рад механизације емисијом продуката сагоријевања горива (у првом реду то су CO, CO₂, SO₂ и NO_x је тешко процијенити јер овиси о више фактора: нпр. старости возила која ће се користити, техничком стању возила, типу мотора возила и квалитети горива који се користи те потрошњи горива.

➤ *Бука*

Предметни објекат својим технолошким процесом не представља значајан извор буке који има утицаја на животну средину, те не дјелује негативно на исту.

Бука која се јавља на предметној локацији настаје усљед довоза сировине, процеса мијешања у мјешаони, кретања моторних возила клијената по локацији и оближњем магистралном путу те одвоза готовог производа са локације.

г.2. Утицај на ниво буке

Утицај у току извођења радова

Током извођења радова, евидентно је да ће се употребом грађевинских машина (ровокопач, багер, булдожер, итд.) и транспортних средстава (камиони) производити бука повећаног нивоа и преко 90 dB (A).

Утицај буке на људски организам зависи од низа фактора:

- фактори који се односе на буку: интензитет, фреквенција, вријеме дјеловања, карактеристике буке (континуирана или са прекидима)
- фактори који се односе на људски организам: старост, активност, физичко стање, индивидуална осјетљивост
- фактори који се односе на мјесто дјеловања: величина простора, конфигурација терена и грађевински објекти итд.

Утицаји у погледу буке у току извођења радова могу се разматрати као:

- бука коју производи опрема на градилишту током извођења грађевинских радова (тешке грађевинске машине)
- бука коју емитује саобраћање машина и камиона при извођењу радова, приликом достављања грађевинског материјала, пролазећи кроз насеља

Утицај у току рада погона

Утицаји од повишеног нивоа буке у току извођења радова настајати услијед активности:

- кретања транспортних средстава, утовара и истовара материјала и производа/отпада
- рад уређаја и опрема (пламених и вентилациони отвори) за термички третман отпада и
- рад агрегата при производњи електричне енергије.

➤ *Емисије у водна тијела*

г.3. Утицаји на квалитет површинских и подземних вода

Утицај у току извођења радова

Евентуално негативне утицаје на површинске и подземне воде у фази изградње могуће је подјелити на утицаје који ће настати током изградње:

- погона и постројења објеката,
- изградња пратеће инфраструктуре одводње и третмана отпадних вода и
- изградња саобраћајница и путне инфраструктуре.

Отварање великих градилишта увијек има негативних посљедица на животну средину. Општи негативни утицаји који могу настати током изградње су:

- испуштање отпадних вода у водене токове, или у земљиште доводи до дифузије опасних полутаната и биолошких агенаса
- ископима у терену може доћи до пресијецања-отварања водоносног слоја, односно до прекидања тока подземних вода (природног тока воде)
- отпадне материје, машинско уље, гориво и сл. могу се разлити због неисправности грађевинских машина и возила или немарности особља. Из тих разлога неопходно је предвидјети мјере заштите при руковању разним машинским уљима и мазивима, нафтним дериватима као и сакупљање уља и мазива уз спречавање било каквог угрожавања околне флоре и фауне.
- несавјесно одлагање грађевинског отпада може довести до негативног утицаја на подземне водотокове и земљишта.

Извођач радова се мора придржавати свих техничких прописа, а нарочито у свом односу према води.

Основни захтјев је да се не угрози квалитету подземних и површинских вода, што би имало трајне посљедице на подземну воду и отворене водотоке. Мора се такођер водити рачуна о одлагању вишка материјала како се не би угрозили протицајни профили отворених водотока.

Утицај у току рада погона

Технологија узгоја кока носиља не подразумијева настајање отпадних технолошких вода. Предвиђена је изградња погона и постројења којим ће се спријечити негативни утицаји отпадних вода погона и припадајуће путне инфраструктуре на предметном пројектном подручју на животну средину и то:

- објекат за третман санитарно-фекалних отпадних вода,
- објекат за третман оборинских (зауљених) отпадних вода са манипулативних површина,
- инфраструктура одводње.

У случају правилног пројектовања и изградње поменутих објеката негативни утицаји на подземне и површинске воде ће тако бити сведени на минимум.

Фекалне воде, настале као физиолошка потреба запослених, одводе се у септичку јаму, према условима прописаним у Правилнику о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Сл. гласник РС“, број 68/01).

Санитарне воде, које ће настати приликом прања објекта једном у години (након завршеног турнуса, а прије увођења наредног турнуса кокица), могуће је одвести са отпадним фекалним водама у септик.

Из септика ће се отпадне воде одвести путем надлежне комуналне службе, без упуштања у упојни бунар и/или изградити додатни дезинфекциони простор у септику, у коме ће се вршити планско дозирање дезинфекционог средства (приједлог дезоксан Г), у отпадне воде. Након дезинфекције прикупљених отпадних вода исте је могуће упустити у крајњи реципијент.

Негативни утицаји на подземне и површинске воде могу настати и у случају:

- несавјесног испуштања отпадних санитарних или отпадних вода,
- кварова на инсталираној опреми намијењеној за третман отпадних вода – „септички уређај“ и/или „сепаратор“,
- неадекватног одржавања опреме намјењене за одводњу и третман отпадних вода,
- током сервисирања инсталиране опреме намјењене за одводњу и третман отпадних вода.

Септички уређај мора бити изграђен у складу са *Правилником о третману и одводњи отпадних вода са подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/01).*

Не очекује се утицај на површинске воде са којима стајњак нема додира с обзиром на манипулацију и начин збрињавања, као и на правилан начин коришћења стајњака.

Могући негативан утицај на квалитет воде у току рада фарме јесте процјеђивање и испирање нитрата у подземне воде услед неправилног руковања стајњаком током транспорта или код прекомјерне примјене истог на пољопривредним површинама.

Табела бр. 9. Преглед полутаната у води и њихов значај

Полутант	Утицај и значај
ФИЗИЧКИ ПОЛУТАНТИ	
Суспендоване материје	Имају особине таложења и стварања анаеробних услова, те естетски значај.
ХЕМИЈСКИ ПОЛУТАНТИ	
Биоразградљиве органске материје	Састоје се углавном од протеина, карбохидрата и масти. Дефинишу се преко биохемијске потрошње кисеоника (БПК ₅) и хемијске потрошње кисеоника (ХПК). Доводе до смањења и губитка кисеоника и развоја септичких услова.
Нутритијенти хранљиве материје)	Угљеник, азот и фосфор су битне материје за раст микроорганизама и доводе до њиховог нежељеног развоја. Испуштање у већим количинама на земљиште могу довести до загађења подземних вода.
Резистентне органске материје	Отпорне на уобичајене биолошке методе обраде. То су углавном површински активне материје (детерџенти), феноли и пестициди. Имају негативан утицај на живи свијет.
Тешки метали	Показују токсичне карактеристике на живи свијет.
Отопљене неорганске материје	Неоргански састојци као што су калциј, натриј, сулфати показују негативне ефекте присуством у води.
Биолошке патогене клице	Патогени организми који проузрокују заразне болести и епидемије

Под појмом отпадна вода, сматра се употребљена вода у насељима и индустрији којој су промјењена физичка, хемијска и биолошка својства тако да се не може користити у пољопривреди нити у друге сврхе. По другој дефиницији отпадна вода је комбинација течности и отпадних материја у њој из домаћинства, комерцијалних зграда, индустријских постројења и институција у којима могу бити присутне подземне, површинске и оборинске воде.

Због разноврсности и броја примјеса и загађења у води извршена је класификација полутаната према различитим карактеристикама.

Табела бр. 10. Подјела примјеса у води према фазно дисперзном стању

Хетерогени системи	Суспензије	Чине је нерастворљиве примјесе које са водом стварају суспензије, емулзије, или пјене. Ове примјесе дају води мутноћу и боју	За уклањање ових материја из воде углавном се користе методе засноване на сили гравитације и сили адхезије. у састав материјала који се користе улазе глина, карбонатне стијене, муљ, ситни пијесак, хидроксиди метала, органске материје, планктон, влакна и сл.
	Колоидни раствори	Чине га хидрофилни и хидрофобни колоиди као и високомолекуларна једињења. Ту спадају минералне и органоминералне честице тла и земљишта, хуминске материје, вируси и други организми слични по димензијама	Уклањање се врши рушењем колоидних система уз додатак хемиских реагенаса
Хомогени системи	Молекуларни раствори	Представљају их у води растворени гасови и органска једињења како биолошког тако и антропогеног поријекла. Овде припадају излучевине живих организама (фекалије), продукти разградње умрлих организама, а такође и феноло, алкохоли, алдехиди и друга органска једињења.	Уклањају се биолошким методама обраде отпадних вода
	Јонски раствор	Сачињавају их једињења која са водом чине раствор електролита као што су неорганске соли, киселине и базе.	Уклањају се хемиским методама обраде отпадних вода

г.4. Утицаји на квалитет земљишта

Утицај у току извођења радова

Негативни утицаји на земљиште, имаће директни карактер. Директни негативни утицаји на земљиште, је током изградње објеката, односно заузимањем земљишта за потребе изградње.

Могући негативни утицај на околно земљиште може се појавити у сљедећим акцидентним случајевима као што су:

- заузимање земљишта приликом изградње нових објеката што узрокује трајни губитак дијела земљишта који ће бити заузет наведеним објектима
- контаминација земљиште у случају акцидента истицања горива, уља и мазива из грађевинских и транспортних уређаја
- приликом руковања са опасним течним материјалима у облику истицања у земљиште и
- контаминација зелених и незаштићених површина у случају непрописног одлагања отпада и опасних материја.

Утицај у току рада погона

Настали отпад на објекту фарме је органске природе и биоразградив је. Његово одлагање се врши на пољопривредно земљиште, односно власник га користи за ђубрење властитих ораница, као високовриједно ђубриво. Овај отпад се разастире тракторима на оранице без третмана и овај отпад је безопасан.

У фази експлоатације, загађење земљишта ће углавном бити посљедица сљедећих процеса:

- одбацивање органског и неорганског отпада,
- акцидентно просипање терета,
- изградња неодговарајућег септичког уређаја,
- акцидентно пролијевање или расипање отпадних материја, машинског уља, горива, хемикалија, лијекова и сл.

Остале врсте отпада су у минималним количинама, а односе се на настали отпад медицинског (ветеринарског) поријекла, папирна и пластична амбалажа, лешеву уинулих животиња, љуска од разбијених и покварених јаја.

За све врсте овог отпада предвиђени су водонепропусни контејнери и одвожење отпада у сарадњи са надлежном комуналном службом.

Неизбјежни негативни утицаји самог постојања пројекта су, у овом случају, деградација природног амбијента, заправо промјена физичког изгледа терена, деградација земљишта итд.

Негативни индиректни утицаји биће узроковани постојањем нових саобраћајница за средства транспорта као објекта у простору, који ће измијенити системе комуникација и у периоду кориштења саобраћајнице.

Индиректне негативне утицаје на земљиште, узроковаће контаминирајући фактори (полутанти), различитих форми и различитих концентрација, а који ће имати кумулативни карактер на својства земљишта.

➤ **Чврсти отпад и загађење земљишта**

Опасне и штетне материје у земљишту јесу органска и неорганска једињења, која обухватају токсичне, корозивне, запаљиве, самозапаљиве и радиоактивне производе и отпад у чврстом, течном или гасовитом агрегатном стању и која има опасне и штетне утицаје на земљиште.

Манипулација отпадом, врши се у складу са одредбама **Закона о управљању отпадом** (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21) и одговарајућим подзаконским актима.

Према дјелатности из којих потиче, отпад настао у предметном погону може се класификовати, и сврстати у следеће категорије отпада дефинисане **Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада** (“Службени гласник Републике Српске”, број 19/15, 79/18).

Табела бр.11. Врсте отпада које се јављају на локацији према каталогу отпада

Шифра	Назив отпада
02	ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ
02 01	отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова
02 01 01	муљеви од прања и чишћења
02 01 02	отпад од животињских ткива
02 01 06	животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну сламу), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настајања
13	ОТПАДИ ОД УЉА И ОСТАКА ТЕЧНИХ ГОРИВА (ОСИМ ЈЕСТИВИХ УЉА И ОНИХ У ПОГЛАВЉИМА 05, 12 И 19)
13 07	отпади од течних горива
13 07 01*	погонско гориво и дизел
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, ФИЛТЕРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНЕ ТКАНИНЕ, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО
15 01	Амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)
15 01 01	Папирна и картонска амбалажа
15 02	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа

15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
15 02 03	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа другачији од оних наведених у 15 02 02
18	ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИВАЊА (ИЗУЗЕВ ОТПАДА ИЗ КУХИЊА И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)
18 02	отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња
18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)
18 02 02*	отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције
18 02 03	отпади чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције
18 02 05*	хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ), УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ
20 01	одвојено сакупљене фракције (изузев 15 01)
20 01 08	биоразградиви кухињски отпад и отпад из ресторана
20 03	остали комунални отпади
20 03 01	мијешани комунални отпад
20 03 04	муљеве из септичких јама

Напомена: Опасни отпад у каталогу отпада има ознаку звјездице (*)

Сагледавајући ситуацију на предметној локацији могу се изнијети слиједећа очекивања у смислу заштите земљишта и управљања отпадом:

- На локацији ће бити обезбјеђена довољна количина апсорбента-пијеска за евентуалне акцидентне ситуације-излијевања опасних материја (цурење уља или горива из возила која долазе/одлазе на локацију). За овај онечишћени материјал треба бити постављено метално буре и у случају његовог настанка ангажоваће се овлаштена организација за његово преузимање;
- Мијешани комунални отпад, настао од боравка радника на локацији одлагаће се у метални контејнер. Садржај истог ће преузимати локално комунално предузеће "ГРАДСКА ЧИСТОЋА" а.д. Градишка, по устаљеном реду одвоза отпада.

г.5. Утицај на флору и фауну

Утицај у току извођења радова

Очекивани негативни утицаји на флору и фауну у току изградње погона су сљедећи:

- утицај на педофауну услед скидања површинског слоја земљишта (хумуса)
- фрагментација станишта, повећање рубног ефекта преосталих природних подручја и ометање еколошке равнотеже простора
- повређивање или страдавање животиња услед транспортних активности тешке механизације
- промјена састава заједница околног подручја, у смислу да плашљиве врсте мигрирају у друга подручја, а њихово станиште заузимају мање осјетљиве врсте
- утицај на подземну фауну
- могуће угрожавање врста фауне које захтијевају заштиту.

Утицај у току рада погона

Очекивани негативни утицаји на фауну у току експлоатације погона су врло слични као у фази изградње објеката, међутим са смањеним обимом јер ће већина деструктивних активности по флору и фауну бити завршена у периоду изградње објеката.

г.6. Утицај објекта на људске ресурсе и материјална добра

Не постоје основани показатељи и релевантни подаци да би предметни објекат могао утицати на људске ресурсе, а у погледу насељености локације, на концентрацију и миграције становништва.

Намјена предметног објекта „фарма за узгој пиленки“, припада групи садржаја који са станишта производње, привреде и економске политике насеља позитивно утиче на развој истог, односно позитивно се одражава и на људске ресурсе и на материјално добро на локацији предметног објекта.

Локација објекта у изградњи, налази се у мање насељеном дијелу насељеног мјеста Врбашка. Ова чињеница иде у прилог констатацији да ће утицај овог пројекта на локално становништво бити умањен.

Могући утицај на становништво може бити психолошког карактера.

Негативни утицај на становништво у фази извођења радова могу се очекивати услијед:

- повећаног нивоа буке током извођења активности грађења,
- повећаном емисијом димних гасова и чврстих честица који су производ рада грађевинских и транспортних машина,
- разношење чврстог материјала изван локације грађења,
- повећаном нивоу саобраћаја на локалним путевима и оштећењем локалних саобраћајница услијед кретања тешке механизације,
- гужве у саобраћају - односе се на повећан интензитет саобраћаја у току извођења радова,
- појавом евентуалних акцидентних ситуација.

Утицај у току рада погона

Потенцијални утицаји пројекта на становништво у току експлоатације идентификовани су и анализирани у погледу на:

- бука и прашина проузрокована већом фреквенцијом кретања возила која може ометати становништво
- емисије димних плиндова проузроковане радом уређаја за термички третман отпада
- позитиван утицај у погледу трајног рјешавања отпада који настаје код заштите људи и животиња.

г.7. Утицај објекта на културно-историјско наслеђе

Утицај предметног објекта на природна добра од посебних вриједности и културна добра у околини, односно материјална добра укључујући и културно-историјско, као и археолошко наслеђе, заснива се на чињеници да на предметној локацији фарме за узгој пиленки, а ни у њеној непосредној близини нема заштићених културно-историјских споменика, а такође у непосредној близини се не налази ни археолошко налазиште.

г.8. Утицај у ванредним ситуацијама

Нормални услови коришћења индустријско-производних објеката крију у себи сталну потенцијалну опасност од избијања пожара. Опасност произилази од постојања запаљивих материја у објекту и извора узрока пожара.

Обавеза Инвеститора/власника је да предузме опсежне превентивне мјере заштите од пожара према важећим стандардима и обезбиједи потребна средства за почетно гашење (противпожарни апарати, бурад са водом, хидранти), односно брзу локализацију пожара.

Цјелокупну електричну инсталацију у фази експлоатације мора редовно – периодично прегледати овлашћена институција, чиме ће се потврдити да је инсталација урађена у складу са важећим прописима, па као таква не може ни представљати опасност по околину.

Обавеза Инвеститора/власника је да обезбиједи периодичне прегледе средстава рада опреме и инсталација, система за водоснабдијевање, обезбиједи прегледе и мјерење параметара који утичу на услове радне средине, као и преглед са аспекта примјеењивости мјера заштите животне средине.

С, обзиром на дјелатност (узгој пиленки) неопходно је да се обезбиједи одговарајући ветеринарско-санитарни услови како би се уклониле могућности контаминације.

Рад ветеринарске службе у објекту треба се организовати у складу са важећим правилницима.

Са надлежном ветеринарском службом потребно је склопити одговарајући уговор.

У оквиру фарме потребно је водити надзор и евиденцију о прегледу једнодневних пилића приликом усељења и сумњивих и обољелих животиња.

Д) ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ЗАКОНОМ ИЛИ ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

У мјере заштите животне средине, убрајају се сви услови које су прописале надлежне институције и обавеза је инвеститора да их примјењује.

д.1. Мјере за спречавање или смањење емисија у ваздух

- За вријеме изградње предметног објекта потребно је користити атестиране машине и возила. Користити нискосумпорна горива са садржајем сумпора испод 1%.
- Све саобраћајне и манипулативне површине унутар локације, мјеста утовара и истовара за вријеме сушног периода прскати водом у сврху смањења емисије прашине; организовање прања пнеуматика теретних возила – за вријеме извођења грађевинских радова. Ригорозна контрола утоварених возила у смислу евентуалног претовара и правилног распореда утовареног материјала у возила.
- Надзор над брзинама кретања теретних возила, ограничити брзину кретања на локацији за вријеме извођења грађевинских радова и на приступним саобраћајницама на 20 км/час;
- Планирати приступне путеве за механизацију,
- Сав материјал од ископа, који неће бити одмах употребљен у изградњи, депоновати на за то предвиђеним локацијама у складу са Пројектом организације градилишта (депоније вишка материјала) заштићеним од појаве ерозије, као и ван прогнозираних зона високог ризика од загађења вода.
- Испуњавање услова у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 124/11, 46/17).
- У складу са Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/12), обезбједити по потреби праћење емисија на предметној локацији. Резултате мјерења упоређивати са граничним вриједностима из Уредбе.
- Орошавати манипулативни простор, вршити провјеру исправности и заптивености система за пуњење и пражњење силоса за храну.
- Отвори за вентилацију морају бити добро заптивени.

- Одржавати у исправном (функционалном) стању опрему за климатизацију и вентилацију у производном простору фарме због елиминисања непријатних мириса у околину.
- Посипати зеолитски препарат по поду фарме ради смањења неугодних мириса (снижавање концентрације NH_3 и CO_2).
- Пратити епидемиолошку ситуацију и у случајевима угибања животиња исте збрињавати по препорукама ветеринарске службе, до збрињавања угинуле животиње одложити у простор за хлађење у којем се користи расхладни медиј усклађен са Уредбом о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач и замјенским супстанцама („Службени гласник Републике Српске“, број 66/20).
- Код одабира расхладног флуида треба водити рачуна да је употреба хлорофлуороугљеника (CFC) забрањена јер доприноси оштећењу озонског омотача. У великим индустријским процесима користи се амонијак, али је његова употреба у малим расхладним системима увелико замијењена алкалним халогенидима, који нису токсични нити су иритантни и практично су незапаљиви. Наиме, амонијак је токсичан и дјелује као иритант, дјелује корозивно на све легуре с бакром, повећавајући могућност да се појави цурење и изазове велик ризик.
- Користити расхладни медијум који не садржи супстанце које оштећују озонски омотач према Уредби о постепеном искључивању супстанци које оштећују озонски омотач („Сл. Гласник РС“, број 94/05).
- Забрањено је оснивање сточног гробља у кругу фарме или изван ње, а болест и на болест сумњиве животиње на вријеме издвојити и поступати по препорукама ветеринара.
- Проводити сталан хигијенски и здравствени надзор како не би дошло до појаве болести које су преносиве на људе (зоонозе).
- По завршеном циклусу тога перади извршити дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију објекта.
- Као дезинфекциона средства користити искључиво средство са дозвољене листе хемикалија, набављена од овлашћене институције за производњу и промет истих.
- Изђубравање вршити редовно. Након изђубравања хала за узгој, ђубриво транспортовати на обрадиве површине без задржавања и складиштења на локацији.
- Транспорт ђубрива са локације до крајњег одредишта вршити намјенским возилом (намјенска приколица) без могућности расипања садржаја.
- Растурање стајњака по земљишту обављати по хладном времену и без вјетрова, и одмах га заоравати.
- Слободне површине на локацији озеленити и држати их уредним а око локације извршити подизање зеленог појаса.

- Сва уграђена технолошко-машинска опрема и инсталације, морају одговарати важећим стандардима и нормама квалитета, што ће се потврдити одговарајућим атестима и употребним дозволама.
- Емисије загађујућих материја у ваздух, из постројења, смањити на најмању могућу мјеру, кориштењем најбољих расположивих техника (БАТ препоруке);
- Саобраћајнице и манипулативне површине одржавати уредним у циљу свођења емисије прашине на најмању могућу мјеру.
- Неконтролисана емисије у ваздух могу бити и услед хаварија и пожара. У складу са наведеним, због безбједности у фази експлоатације, наглашавамо да је у зонама опасности забрањено:
 - држање отвореног пламена,
 - рад са отвореним пламеном (заваеивање, сјечење метала и сл.) и са ужареним предметима,
 - пушење,
 - употреба моторних возила и уређаја са унутрашњим сагорјевањем, без уграђеног хватача искре;
- У зонама опасности од пожара и експлозије се на видном мјесту морају поставити натписи којима се упозорава на предходне забране.
- Потребно је засадити високо растиње око објекта (тампон зона) ради смањења утицаја непријатних мириса. Насади се могу формирати од група лишћара, четинара и шибља аутохтоног и антропогеног порјекла на прилазима комплексу тако да не ометају безбједност саобраћаја. Неке од препоручених биљних врста које се могу примјенити: *Fraxinus sp.*, *Daphina sp.*, *Betula sp.*, *Chamaecyparis sp.*, *Picea sp.*, *Berberis sp.*, *Forisitia sp.*, *Cornus sp.*, *Juniperus sp.*

д.2. Мјере за спрјечавање или смањење утицаја буке

Мјере заштите од буке и вибрација су предвиђене кроз спровођење позитивних мјера за смањење емисија буке:

- Организацијом градилишта, кориштењем малобучних грађевинских машина и уређаја за вријеме грађења утицај од повећања нивоа буке свести на што мању мјеру.
- Бучне радове организовати на начин да се обављају за вријеме дневног раздобља.
- Код заустављених тешких возила опскрбе гасити моторе.
- У фази изградње објекта, при извођењу радова извођач радова мора да користи савремену опрему која има пригушиваче буке, опрему која задовољава Европске Директиве ЕЦ/2000/14 везано за емисију буке коју ствара опрема за употребу на отвореном простору, поштује одређени број радних сати у току дана и друге мјере.

- Вибрације које ће настајати у фази изградње објекта као последица извођења радних операција на радилишту, примјене машина које стварају вибрације, могуће је смањити примјеном савремене опреме и машина које не стварају вибрације веће од максимално дозвољеног нивоа.
- Правилан одабир и диспозиција дрвореда и другог зеленила у циљу формирања заштитних баријера;
- Испуњавање услова предвиђених **Правилником о граничним вриједностима интензитета буке ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 2/23)**;
- Вршити редован преглед и испитивања исправности уређаја, машина и опреме и вршити одржавање истих према упутству произвођача.
- Испитивања опреме, машина и уређаја, мора се вршити у складу са Законом о заштити на раду ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 1/08), односно у складу са Правилником о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 66/08).

д.3. Мјере за спрјечавање или смањење загађења отпадних вода и земљишта

- Грађевинске машине паркирати на чврстој водонепропусној површини;
- Прање возила вршити на чврстој водонепропусној површини;
- У случају претакања горива у опскрбним возилима мора бити под надзором, на непропусној површини уз осигурање средстава за неутрализацију евентуално исцурелог горива (екопор - средство за суво чишћење). Кориштени екопор одлагати у контејнер за опасан отпад које одвози предузеће за третман опасног отпада;
- Поставити еколошке тоалете на градилишту за запослене;
- За вријеме извођења радова спријечити свако онечишћење земљишта, површинских и подземних вода уљима, мазивима или горивом. Трагове евентуалних акцидената, у што краћем року санирати од стране овлаштеног предузећа.
- Отпадне воде од прања објекта, одводити у за то предвиђене сабирне водонепропусне бетонске јаме без прелива које се црпе цистерном и садржај се одвози на обрадиве површине у власништву Инвеститора.
- Фекалне и санитарне воде одводити у за то намјењену септичку јаму без прелива, затворену бетонским поклопцем.
- За оборинске воде са крова објекта пројектном документацијом предвидјети директно упуст у реципијент водећи при томе рачуна да испуштене воде не угрожавају околни терен или друге инсталације;
- Да се за прикупљене отпадне оборинске воде са паркинга и манипулативних површина пројектном документацијом предвиди таложник зауљених вода одговарајућег капацитета, прије упуштања у крајњи реципијент;

- Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).
- Септички уређај и сабирне јаме морају бити изграђени у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода са подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“, број 68/01).
- Простор у којем је смјештен агрегат одржавати уредним, редовно контролисати евентуално просуте количине уља и металној тацни испод агрегата а исте покупити упијајућим адсорбенсом. Такав отпад третирати као опасан.
- Одржавати у функционалном стању дезобаријеру на улазу у круг предметне локације фарме, за возила и пјешаке.
- За одлагање комуналног чврстог отпада предвидјети чврсте водонепропусне посуде за привремено одлагање чврстог отпада (контејнере);
- Обезбиједити одговарајуће количине апсорбента (комерцијална, патентирана средства) - средства за сухо чишћење тла и радних површина; истим дјеловати у случају акцидентног излијевања опасних супстанци;
- Употребљени апсорбенти и евентуално загађено тло, механички одстранити и одлагати у контејнер за опасни отпад.
- За потребе збрињавања ђубрета који настаје чишћењем и радом објекта за смјештај кока носилца, потребно је димензионисати објекте за збрињавање ове врсте отпада према Основним принципима добре пољопривредне праксе у кориштењу ђубрива („Сл. Гласник Републике Српске“, број 36/14) узимајући у обзир да ти објекти морају бити изгрђаени од водонепропусних материјала и без прељева у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет.
- Пројектном документацијом предвидјети економски и технички оправдан минимум испута у реципијент, узимајући у обзир и трошкове контроле отпадних вода за сваки испуст у природни реципијент;
- Пројектна документација треба дати техничко рјешење система за третман отпадних вода тако да се пречишћене отпадне воде могу упустити у крајњи реципијент у складу са граничним вриједностима прописаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Сл. Гласник Републике Српске“, број 44/01).

д.4. Мјере за спречавање или смањење настанка отпада уз мјере управљања отпадом

- Отпад прикупљати и разврставати у складу са Планом управљања отпадом за предметно постојеће и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 19/15 и 79/18), те збрињавати на основу уговора са овлашћеним оператерима;
- У случају угинућа пилића лешеве одложити у простор са хлађењем и збринуту, по препорукама ветеринара са овлашћеном институцијом и о томе водити евиденцију.
- Одговорно лице дужно је да пријави угинуће животиње и преда труп угинуле животиња овлашћеној организацији за обављање ветеринарско-хигијенске службе.
- Овлашћена организација мора да обезбиједи превоз животињског трупа са мјеста угинућа.
- За прикупљање комуналног отпада који настаје свакодневним радом оваквих објеката, поставити контејнер на намјенска мјеста и редовно их празнити од стране овлашћене институције а на основу уговора.
- Амбалажа која садржи остатке опасне супстанце или је контаминирана опасним супстанцама (амбалажа од уља, мазива, адитива и сл.) - 15 01 10*, употребљени апсорбенс, крпе за брисање и заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама - 15 02 02*, као и други опасни отпад класификован као такав, одлагати у намјенски контејнер или посуду;
- Флуоросцентне цијеви и други отпад који садржи живу 20 01 21*, одлагати у намјенски контејнер или посуду;
- Неопасни отпад са шифром 08 03 18 одлагати у одговарајућу пластичну посуду и збрињавати на основу уговора са овлашћеним предузећем за његово прикупљање и транспорт;
- Амбалажу од папира и картона 15 01 01 и амбалажу од пластике 15 01 02 одлагати у контејнер и збрињавати на основу уговора са овлашћеним предузећем;
- Неопасни отпад са шифром 20 01 01 и 20 03 одлагати у намјенски контејнер за комунални отпад;
- Проводити континуирано и контролисано збрињавање неопасног отпада на прописан начин, односно обезбједити одговарајућу пластичну посуду за наведену врсту отпада а коначно збрињавање треба да врши предузеће овлаштено за прикупљање и транспорт ове врсте отпада;
- Контејнери и посуде за складиштење опасног отпада морају бити намјенски, са јасно означеном врстом отпадом и нивоом опасности отпада ("опасно по ж. средину");
- Сав опасан отпад привремено складиштити у уређеном простору на локацији, заштићеном од атмосфералија и механичких утицаја, као што су ограђене надстрешнице и сл. просторије са ограничењем приступа неовлашћеним лицима;
- Опасни отпад отпремати по настајању количине рентабилне за отпрему, а складиштење на локацији не смије бити дуже од 12 мјесеци, од момента настанка;
- Уредити простор за смјештај посуда за одлагање чврстог отпада (спријечити расипање, растур отпада);

- Обезбједити одговарајуће количине адсорбенса - средства за суво чишћење тла и радних површина, истим дјеловати у случају просипања уља, мазива, горива и др. супстанци;
- Евентуално загађено тло, механички одстранити и одлагати у контејнер за опасан отпад;
- Стајњак одмах по изјубравању одвозити на обрадиве површине тракторском приколицом, транспорт обавити без расипања, са церадом пребаченом преко стајњака.
- Предвиђену септичку јаму, одржавати у функционалном стању и вршити њено редовно пражњење.

д.5. Мјере заштите здравља и социјалне заштите (здравствена заштита и санитација)

- Власник фарме дужан је да спроводи све активности у складу са Законом о ветеринарству („Службени гласник Републике Српске“, број 42/08, 06/12 и 90/17).
- Објект мора испуњавати услове из Правилника о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња („Службени гласник Републике Српске“, број 136/10) и у складу са технолошким пројектом.
- Контролисати и одржавати систем храњења и појења.
- Придржавати се поступка хигијенизације животињског измета и отпадних вода.
- Смањити опасност од инфекције обезбјеђивањем одговарајућих услова у фарми и око фарме (хигијенски услови, микроклима, ограничење количине амонијака, одстрањивање стајњака, чишћење и дезинфекција).
- Спријечити загађење подземних вода узрочницима заразних болести и паразитних болести и штетних материја.
- Пријавити угинуће пиленки овлашћеној институцији за обављање ветеринарско-хигијенске службе која је надлежна за превоз угинулих животиња и њихово збрињавање.

д.6. Остале мјере превенције

- Приступ у круг фарме незапосленим особама треба бити забрањен. Знакове забране истакнути на видним мјестима.
- Посјетиоци фарме морају носити заштитне огртаче, гумену обућу или пластичне навлаке за ципеле. Прије уласка у објекте потребно је извршити дезинфекцију руку и обуће. На улазу треба поставити посуде са дезинфекционим средством.
- Дезинсекцију и дератизацију у оквиру предметног објекта – фарме вршити редовно, уз ангажовање надлежне институције. Потребно је редовно обављати и дезинфекцију превозних средстава јер је то један од начина преношења инфекционог материјала.
- Уколико се ипак појави неко обољење, болесне или исцрпљене животиња треба издвојити и пружити им одговарајућу његу уз ветеринарску евиденцију. Књига евиденције се мора чувати најмање 3 године и на захтјев надлежног ветеринарског инспектора дати на увид.
- Случај угинућа неопходно је пријавити надлежној ветеринарској служби. За угинулу животињу се мора утврдити узрок угинућа. Након угинућа неопходно је очистити, опрати и дезинфиковати мјесто на којем се леш налазио. У случајевима угинућа животиња исте је потребно прописно збрињавати.
- Инвеститор је обавезан да на локацији постави одговарајуће спремнике (хладњаке) за чување угинулих животиња до њиховог отпремања у најближу кафилерију.
- Одвоз угинулих животиња треба да обавља институције овлашћена за ту дјелатност а на основу уговора.

ђ) ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Мјере које су предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и рокови за њихово спровођење

Сваки објекат овакве врсте дјелатности, да би могао да обавља дјелатност, мора да испуњава слиједеће услове:

- Да је изграђен у складу са *Законом о уређењу простора и грађењу* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13 и 106/15) као пословни простор за обављање предметне дјелатности, а што утврђује надлежни орган Рјешењем о одобрењу за употребу предметног објекта, којим се дозвољава његово коришћење (употребна дозвола);
- Да су у потпуности реализована сва техничко-технолошка рјешења, која су дата у пројектно-техничкој документацији и да испуњава све прописане услове заштите на раду у складу са *Законом о заштити на раду* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/08 и 13/10) и *Законом о заштити од пожара* ("Службени гласник Републике Српске", број 94/19);
- Да испуњава прописане услове у погледу заштите животне средине, у складу са *Законом о заштити природе* ("Службени гласник Републике Српске, број 20/14), *Законом о заштити животне средине* ("Службени гласник Републике Српске бр. 71/12, 79/15 и 70/20), *Законом о заштити ваздуха* ("Службени гласник Републике Српске", број 124/11), *Законом о управљању отпадом* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13 и 106/15, 70/20, 63/21, 65/21) и *Законом о водама* ("Службени гласник Републике Српске", број 50/06, 92/09 и 121/12), те одговарајућим подзаконским актима.

Мјере након затварања постројења

Уклањање објекта извршити у складу са **Законом о уређењу простора ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 40/13), чл. 149.**

(1) Власник објекта може приступити уклањању објекта или његовог дијела, ако није ријеч о уклањању на основу инспекцијског рјешења, само на основу дозволе за уклањање.

(2) Дозволу за уклањање издаје орган надлежан за просторно уређење у јединици локалне самоуправе, а за објекте из члана 60. став 2. овог закона дозволу за уклањање издаје Министарство.

(3) Уз захтјев за уклањање објекта прилаже се:

а) доказ о праву власништва,

б) пројекат уклањања објекта, осим за помоћне објекте, индивидуалне стамбене објекте, индивидуалне стамбено-пословне и пословне објекте бруто грађевинске површине до 400 м², ако није ријеч о сложеним објектима у смислу овог закона,

в) сагласност надлежних органа ако се тим уклањањем може угрозити јавни интерес

(угрожавање споменика културе, комуналних и других инсталација) и

г) процјена утицаја на животну средину у складу са посебним законом.

(4) Пројекат уклањања објекта садржи:

а) нацрте,

б) технички опис уклањања објекта,

в) начин одлагања грађевинског отпада и уређења парцеле и

г) технологију уклањања објекта.

(5) За објекте из чл. 125. и 134. овог закона не прибавља се дозвола за уклањање.

(6) О захтјеву за издавање дозволе за уклањање одлучује надлежни орган у року од 15 дана од дана пријема захтјева уз који је приложена прописана документација.

(7) Дозволу за уклањање објекта трајно чува орган управе који је издао дозволу и власник објекта.

Табела бр.12. Табеларни приказ мјера

Опис мјера	Учесталост
Водити записник о обуци и подизању свијести запослених о унапређењу радних процедура у циљу превенције загађивања	Сваких 6 мјесеци
Водити дневник у који се уписују подаци важних за рад предметног објекта а нарочито подаци о количини и начину депоновања продуктивног отпада.Саставни дио дневника мора бити:документација о техничко-технолошкој опремљености,количини утрошених сировина и помоћног материјала, количини утрошене воде и електричне енергије (укупно као и по јединици производа),подаци о годишњој производњи и о подузетим мјерама по захтјевима из еколошке дозволе и евентуално по захтјевима инспекције за заштиту животне средине и водопривредне инспекције	Мјесечно и годишње
Мјерење квалитета ваздуха - имисија	Једном у три (3) године или По налогу надлежног еколошког инспектора
Мјерење квалитета ваздуха - емисија	По налогу надлежног еколошког инспектора
Мјерење нивоа буке на локацији	Једном у двије (2) године
Испитивање услова радне средине	Сваке три године
Испитивање исправности противпожарних апарата	Два пута годишње
Прегледи и испитивање средстава рада и опреме у сврху издавања Употребних дозвола	Сваке три године

Приликом рада, предузимати и низ других поступака и акција чија је сврха безбједно одвијање процеса и спречавања негативних посљедица.

То су првенствено организационе мјере и мјере заштите на раду.

Овдје се ради о одржавању и контроли опреме и инсталација, одржавању чистоће и реда, контроли рада и обучености запосленог особља за мјере заштите од пожара и друго.

На тај начин се постиже и заштита радне и животне средине.

е) ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ ЛОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА

Сходно одредбама *Закона о заштити животне средине* и прописа донесених на основу тог *Закона*, потребно је осигурати провођење праћења емисија и отпадних токова на предметној локацији.

Праћењем треба обухватити редовно визуелно надгледање функционирања свих постројења, технолошке опреме и активности, које могу негативно утицати на околину у циљу спречавања и што већег ублажавања утицаја.

У сврху мониторинга производње и настанка отпада и емисија, потребно је устпоставити адекватну евиденцију, одредити одговорне запосленике за интерно праћење производних параметара и технолошке опреме, те отпадних токова (продукција отпада) и извршити обуку тих запосленика о методологији мониторинга и вођењу потребних евиденција о мјерењима емисија и праћењу отпадних токова те функционирању техничке опреме за заштиту животне средине. Мјерења емисија треба повјерити стручној и оспособљеној установи. Резултате мјерења треба редовно уносити у евиденцију о мониторингу емисија, о чему треба достављати годишњи извјештај надлежном органу који је издао еколошку дозволу.

Поред мониторинга стања животне средине, потребно је водити дневник у који се уписују подаци важни за рад објекта, а посебно подаци о количини и начину депоновања продукovanог отпада и нус производа (дневно, мјесечно, годишње).

Саставни дио дневника мора бити:

- документација о техничко-технолошкој опремљености објекта;
- заштитној опреми радног особља;
- подаци о годишњој потрошњи сировина и енергије;
- подаци о предузетим мјерама по налогу инспекције за заштиту животне средине;
- уговори са комуналним и другим службама као и евиденција о одвожењу отпада;
- налаз и мишљења овлаштених институција о мјерењима микроклиме и о прегледима електро и громобранских инсталација као и о прегледима средстава рада.

-Граничне вриједности за загађујуће материје-

Приликом рада предметног објекта не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то за:

- *Отпадне воде*

Граничне вриједности параметара квалитета отпадних вода које се испуштају на предметној локацији, дефинисане су у *Правилнику о условима испуштања отпадних вода у јавну канализацију ("Сл. гласник РС", бр. 44/01)*

Табела бр. 13. Граничне вриједности параметара квалитета отпадних вода које се испуштају у површинске воде

Параметар	Јединица мјере SI	Граничне вриједности
Температура воде	°C	30
pH		6,5 – 9,0
Изглед	Органолепт.	
Мирис	Органолепт.	
НРК	gO ₂ /m ³	125
ВРК ₅	gO ₂ /m ³	25
Суспендоване чврсте материје	g/m ³	35
Суспендоване материје по Imhoff-у	ml/l	
Талог након 0,5 ч	ml/l	0,5
Амонијачни азот	g/m ³ N	10
Укупни азот	g/m ³ N	15
Укупни фосфор	g/m ³ P	3
Хлориди	g/m ³	250
Сулфати	g/m ³	200
Нитритни азот (N-NO ₂)	g/m ³	1
Нитратни азот (N-NO ₃)	g/m ³	10
Детерџенти	mg/m ³	1000
Минерална уља	mg/m ³	500

– *Квалитет ваздуха*

Прикупљени подаци се обрађују и анализирају у складу са *Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха* ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 124/12).

-УРЕДБА О ВРИЈЕДНОСТИМА КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА-

Табела бр.14. *Гранична вриједност, толерантна вриједност и граница толеранције за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид*

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³

Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Табела бр.15. Циљне вриједности за суспендоване честице PM_{2.5}, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

1. Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

2. Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна	120 µg/m ³

	осмочасовна средња вриједност	
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

3. Циљана вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо (а) пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m^3
Кадмијум	5 ng/m^3
Никл	20 ng/m^3
Бензо (а) пирен	1 ng/m^3

Емисија буке

С, обзиром да се предметна локација налази поред саобраћајнице која је доминантан извор буке, може се рећи да је иста уједно и доминантан извор емисија буке.

Мјерењем еквивалентног нивоа буке на предметној локацији "Погона у изградњи – „Фарма кока носиља““, а ради квантификације постојећег стања животне околине, утврђено је да ниво буке НЕ ПРЕЛАЗИ дозвољени ниво за утврђену зону.

Табела бр. 16. Зоне намјене простора и највиши допуштени мјеродавни ниво буке

Зона	Намјена простора	Највиши допуштени мјеродавни ниво буке L_{RaeqT} / dB (A)			
		L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}	L_{den}
1.	Подручја намијењена за одмор, лијечење и опоравак, тиха подручја изван насељеног подручја укључујући и све категорије заштићених подручја у Републици Српској (национални парк, строги резерват природе, посебни резерват природе, споменик природе, заштићено станиште, заштићени природни пејзаж, заштићени културни пејзаж, парк природе, парк шума, објекат обликоване природе и споменик парковске архитектуре)	50	45	40	50
2.	Искључиво стамбена подручја или тиха подручја унутар насељеног подручја (предшколске и школске зоне)	55	55	40	56
3.	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински стамбене намјене	55	55	45	57

4.	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице	65	65	50	66
5.	Подручја искључиво занатске, услужно-трговачке, спортско-рекреацијске и угоститељско-туристичке намјене	65	65	55	67
6.	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали	На граници ове зоне бука не смије прелазити граничну вриједност у зони са којом се граничи			

Вањском буком у односу на објекте, у смислу Правилника је бука која влада на удаљености 0.5 м испред фасаде мјерена у осовини отвореног прозора. Тамо гдје нема објеката на отвореном простору вањска бука се мјери на висини 1.7 м од нивоа терена на удаљености најмање 3 м од препрека које рефлектују буку.

Мјерење емисије буке вршити по налогу надлежног органа/инспектора.

Мјерење вриједности 15 - минутног еквивалентног нивоа буке за **зону 4. Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице**, треба да буду у складу са Правилником о граничним вриједностима интензитета буке ("Сл. Гласник Републике Српске", бр. 2/23).

Табела бр.17. Преглед мониторинг плана

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга	Разлог вршења мониторинга	РОКОВИ
Квалитет ваздуха	Имисије- CO ₂ , NO _x , NO, NO ₂ , ЛЧ ₁₀ , CO и O ₃	Локација предметног објекта	Мониторинг имисија загађујућих материја у складу са Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха (“Сл. гласник Републике Српске”, бр. 124/12)	Утврђивање и провјера концентрације штетних полутаната у ваздуху	Једном у (3) три године или По налогу надлежног инспектора
	Укупан ниво буке	Локација предметног објекта и околни објекти	Мјерење буке вршити у складу са Правилником о граничним вриједностима интензитета буке (“Сл.гласник Републике Српске”, бр. 2/23)	Утврђивање и провјера интензитета буке која настаје при раду предметног објекта	Једном у (2) двије године или По налогу надлежног инспектора
Квалитет земљишта	Физичко хемијски параметри - карактеристични за предметни објекат	На мјесту акцидента	У случају акцидентних ситуација или по налогу надлежног општинског органа/инспектора	Утврђивање степена и врсте евентуалне контаминаности земљишта	У случају акцидента или По налогу надлежног инспектора
Квалитет воде	Физичко хемијски и биолошки параметри- основни показатељи квалитета воде	На мјесту испуштања у крајњи реципијент	Анализу отпадних вода вршити у складу са Правилником о испуштању отпадних вода у површинске воде („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 44/01)	Утврђивање и провјера квалитета отпадних вода	Једном (1) годишње или По налогу надлежног инспектора или у случају акцидента

Начин и обавеза извјештавања о извршеним мјерењима

Према члану 92. *Закона о заштити животне средине* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12 и 79/15) о резултатима мониторинга одговорно лице обавјештава орган надлежан за издавање еколошке дозволе и орган надлежан за вршење инспекцијског надзора на начин одређен еколошком дозволом.

Обвезник је дужан доставити Извјештај о резултатима мониторинга органу надлежном за издавање еколошке дозволе и органу надлежном за вршење инспекцијског надзора у року од 30 дана од дана извршења мјерења.

Чланом 102. *Закона о заштити животне средине* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12 и 79/15) прописана је обавеза вођења Регистра испуштања и преноса загађујућих материја.

Одговорно лице постројења за које је издата *Еколошка дозвола*, дужно је достављати *Извјештај* о подацима наведеним у Табели 12., а све у складу са **Правилником о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача** ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 79/15).

ж) ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИЛО ЗА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА

Код изабора локације, Инвеститор се одлучио за одабрану локацију не презентујући могућа алтернативна рјешења.

Подносилац Захтјева сматра да понуђена рјешења у погледу локације, технологије и сировина које се користе у самом процесу, те проведених техничко-технолошких мјера задовољавају тражене критеријуме заштите животне средине.

Заштита животне средине, а посебно заштита пејзажних вриједности, ваздуха као и подземних и површинских вода представља трајну и важну задаћу носиоца захвата.

Предузимањем овог захвата, Инвеститор се опредјелио за обављање дјелатности у складу са позитивним законима из домена заштите животне средине и закључцима који ће се утврдити рјешењем надлежног органа за издавање еколошке дозволе.

Обзиром на положај локације захвата и описан процес рада, односно немогућности прекограничног утицаја реализације захвата на околину, оцијењено је оправдано изузимање овог поглавља из садржаја Доказа.

Сматра се да предметна локација не може имати алтернативу, због извјесних додатних улагања, што би додатно оптеретило Инвеститора.

У оквиру ове процјене се сагледавају могући утицаји предметног постројења на животну средину током његове експлоатације.

С, обзиром да слична постројења функционишу већ дужи низ година, а својем утицају на животну средину на прихватљиву мјеру, рад предметног постројења може се сматрати оправданим.

з) ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

На основу члана 22. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), за сва постројења за која се издаје еколошка дозвола припрема се и доноси *План управљања отпадом*.

План управљања отпадом ажурира се сваких пет година.

На основу члана 31. става 1. подтачке ж) Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), произвођач отпада је одредио лице одговорно за управљање отпадом на предметном локалитету, а то је **Лајић Славиша** из Градишке. Лице одговорно за управљање отпадом из става 1. тачке ж) члана 31. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13 и 106/15), дужно је да:

- а) *Организује спровођење и ажурирање плана управљања отпадом из члана 22. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21);*
- б) *Предлаже мјере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада и*
- в) *Прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извјештава органе управљања.*

Класификација отпада извршена је у складу са: **Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број 19/15, 79/18).**

Табела бр. 18. Врсте отпада са којима се манипулише у кругу пословног објекта а која нису дјелатност субјекта

Каталожка шифра	Врста отпада
13 01 11*	Синтетичка хидраулична уља
13 02 04*	Минерална хлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 02 05*	Минерална нехлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 02 06*	Синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 07 01*	Погонско гориво и дизел
13 07 02*	Бензин
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, МАТЕРИЈАЛИ ЗА ФИЛТРИРАЊЕ И ЗАШТИТНА ОДЈЕЋА, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО
15 01	Амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)

15 01 10*	Амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама
15 02	Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа
15 02 02*	Апсорбенти, материјали за филтере (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
20	ОПШТИНСКИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ), УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ
20 01	Одвојено сакупљене фракције (изузев 15 01)
20 03	Остали општински отпади
20 03 01	Мјешани комунални отпад
20 03 04	Муљеве из септичких јама

-Мјесто и начин настанка појединог отпадном материјала и његове особине-

02 01 отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова

Број *угинулих пиленки* током узгоја није константан. У фарму стижу једнодневни пилићи који су и најосјетљивији. До угинућа може доћи услед болести, канибализма или неког другог фактора што није редовна појава. Неповољни микроклиматски услови или болест код јата могу довести до појаве угинућа пиленки. Сав анимални отпад се збрињава уз сарадњу са ветеринарском службом. На локацији поставити фрижидер за одлагање евентуално угинулих пиленки до момента њиховог збрињавања у договору са ветеринарском службом.

Стајњак се помоћу уздужних трака транспортује на крај система и пада на попречни транспортер за ђубре. Са попречног транспортера се ђубре извлачи изван стаје на коси транспортер и даље у транспортну приколицу којом се даље извози из дворишта и одвози на обрадиве површине у власништву Инвеститора.

Изђубравање се мора вршити редовно.

Отпадне воде од прања хале за узгој пиленки се одводе у сабирне водонепропусне бетонске јама без прелива. Изнад сабирних јама се налази лимени покривач.

Садржај јама мора се периодично празнити и одвозити на обрадиве површине у власништву Инвеститора.

15 02 апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа

На локацији фарме биће смјештен агрегат који се употребљава једино у случају нестанка електричне енергије. Агрегат је на дизел погон. Кућица у којој је смјештен агрегат је чврсте грађевинске конструкције, под је бетонски тако да у случају просипања нафте она се лако купи и не постоји могућност њеног цурења ван кућице. У кућици се налази и канта са абсорбенсом (земља, пијесак) за купљење евентуално просуте нафте.

Такав отпад третирати као опасан и одлагати у намјенску канту за опасан отпад која мора имати поклопац и мора бити смјештена на сувом и наткривеном мјесту.

Опасан отпад (замашћена и зауљена амбалажа, зауљене и замашћене крпе, неонке или живине лампе, флуоросцентне сијалице, акумулатори и батерије, отпад од електричне и електронске опреме од одржавања постројења) се одлаже у контејнер за опасан отпад, пластични са поклопцем 120 литара на бетонској површини испред објекта.

Опасан отпад се збрињава од стране овлаштене фирме у складу са Уговором.

18 02 отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња

Медицински отпад од лијечења животиња као и лешеве уинулих животиња се збрињава у договору са ветеринарском службом. У случају ангажовања ветеринара, сву употребљену опрему, лијекове и сл. ветеринар односи са собом и збрињава у складу са прописима. Медицински отпад од лијечења животиња као и лешеве уинулих животиња се збрињава од стране ветеринарске службе са којом Инвеститор треба да има склопљен уговор.

20 01 08 биоразградиви кухињски отпад и отпад из ресторана

Остатке од исхране радника сакупљати у намјенску канту са поклопцем.

Такав отпад се може користити за исхрану домаћих животиња.

20 03 01 мијешани комунални отпад

Комунални отпад се сакупља у намјенски контејнер на локацији. Комунални отпад ће се збрињавати од стране овлаштене фирме са којом Инвеститор треба да склопи уговор.

20 03 04 муљеви из септичких јама

Фекалне и санитарне воде ће се одводити у водонепропусну бетонску трокоморну септичку јаму. Септичка јама је затворена бетонским поклопцем. Садржај септика ће се црпити цистерном и одвозити на обрадиве површине у власништву Инвеститора. Септички уређај мора бити изграђен у складу са **Правилником о третману и одводњи отпадних вода са подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/01).**

Комунални отпад

Комунални отпад који настаје за вријеме рада предметног објекта, папир, картон, најлон и други неопасан отпад који настаје присуством запосленог особља, прикупља се у контејнере. Комунални отпад одвози локално комунално предузеће **„Чистоћа“ а.д. Градишка**. Комунални отпад који се јавља на локацији предметног објекта може се разврстати, у складу са Правилником о категоријама отпада са каталогом ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 19/15; 79/18) и то према категоријама наведеним у сљедећој табели:

Табела бр.19.: Комунални отпад

Шифра	Назив отпада
15 01 01	папирна и картонска амбалажа
15 01 02	пластична амбалажа
15 01 04	метална амбалажа
15 01 06	мијешана амбалажа
20 01 01	папир и картон
20 01 39	пластика
20 01 40	метали
20 01 10	одјећа

Отпад из технолошког процеса (ђубар). За потребе збрињавања ђубрета који настаје радом објекта за смјештај кока носила, потребно је димензионисати објекте за збрињавање ове врсте отпада према **Основним принципима добре пољопривредне праксе у кориштењу ђубрива** („Сл. Гласник Републике Српске“, број 36/14) узимајући у обзир да ти објекти морају бити изгрђаени од водонепропусних материјала и без прељева у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет.

Опасан отпад

Опасан отпад збрињава се са овлашћеним предузећем за третман опасног отпада. Опасан отпад збрињава се са овлашћеним предузећем. Опасан отпад који се јавља на локацији пословног објекта може се разврстати, у складу са Правилником о категоријама отпада са каталогом ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 19/15; 79/18) и то према категоријама наведеним у сљедећим табелама.

Табела бр.20.: Категоризација опасног отпада

Шифра	Назив отпада
15 01 10*	амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама

Отпад који се може појавити у случају инцидента на транспортним возилима и средствима спада у опасан отпад према Правилнику о категоријама отпада са каталогом ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 19/15; 79/18).

Табела бр.21: Опасан отпад из транспортних возила и средстава

Шифра	Назив отпада
13 02 08*	остала моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 07 01*	погонско гориво и дизел

- Набавити контејнер затвореног типа за опасан отпад.

Селективно прикупљање

Настали отпад потребно је селективно одвајати према категоријама.

Није дозвољено мијешање опасног и неопасног отпада.

Циљ селективног прикупљања, складиштења и руковања отпадом је спријечити угрожавање човјекова здравља и околине, а посебно испуштање штетних материја у воде и тло.

Сакупљање и складиштење отпада организовати у склопу простора око погона, темељена на основним начелима управљања отпадом:

- начелу одвојеног прикупљања,
- превенције и
- рециклаже.

Све намјенске посуде морају бити постављене на наткривене просторе са чврстим подлогама те јасно означене типом и нивоом опасности.

Евентуално мијешање отпада је дозвољено само ако је то у складу са прописима.

Складиштење или чување раздвојеног отпада изводити на за то посебно одређеним, уређеним и означеним мјестима, опремљеним сетом канти/буради за селективно одлагање:

- Намјенска посуда-метално буре, за комунални отпад (празнити од стране локалног комуналног предузећа "**Чистоћа**" а.д. Градишка);

Канте/бурад морају бити произведени за наведене намјене, односно да не могу штетно утицати на околину.

Одвоз, транспорт и коначно збрињавање

Произвођач отпада дужан је по настајању свог селективно прикупљеног отпадаисти предавати оператору, односноовлаштеним предузећима за прикупљање, транспорт и прераду отпада у складу са **Законом о управљању отпадом** ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21).

Вођење евиденције

Потребно је започети са вођењем евиденције свих произукованих врста отпада на локацији и то:

- подаци о произведеном отпаду и узроцима њихова настанка,
- складиштење отпада и
- уклањање отпада.

Произвођач ће за сваку пошиљку отпада припремити евиденцијски лист у два примјерка, чији један примјерак предаје Оператору, а један чува у властитој архиви.

Евиденцијске листе преданог отпада треба чувати на сталним и привременим локацијама. На основу похрањених докумената се лако утврђује тачна количина преданог опасног и неопасних отпада и ради план количина отпада за убудуће.

Мјере које се предузимају ради спречавања продукције отпада, посебно када се ради о продукцији опасног отпада

- Селективно прикупљени отпад се предаје овлаштеним предузећима за прикупљање, транспорт, прераду и коначно збрињавање отпада у складу са прописима.

Извјештај о управљању отпадом треба садржавати елементе на основу којих слиједеће информације морају бити очигледне:

- количина отпада достављеног сакупљачима одређене врсте отпада,
- количина отпада достављеног директно на прераду или уклањање,
- количина опасног отпада достављеног сакупљачима или директно на прераду или уклањање,
- количина прерађеног отпада на локацији настанка,
- овлаштена предузећа које се баве сакупљањем, прерадом или уклањањем отпада и њихова сједишта којима се доставља опасни отпад,
- преглед прописаних доставних листова, које су, по преузимању, овјерили сакупљачи грађевинског и опасног отпада, и на основу којих се гарантује достава отпада сакупљачима,
- преглед прописаних доставних листова, које су, по преузимању овјерили задужени за прераду и уклањање грађевинског и опасног отпада, на основу којих се гарантује достава отпада сакупљачима задуженим за његову прераду или уклањање.

Одвајање отпада, посебно опасног отпада од друге врсте отпада и од отпада који ће се поново користити

Основни циљ управљања отпадом је његово правилно збрињавање, поврат и рециклажа отпада те смањење његовог утицаја на животну средину и здравље људи. Само привремено складиштење и коначно збрињавање отпада се мора обављати на прихватљив и одобрен начин од стране овлаштених предузећа и институција.

Одвојеним се прикупљањем и рециклирањем отпада:

- о избјегавање одлагање отпада,
- о искористе сировине за добијање нових производа,
- о смањује онечишћење животне средине,
- о штеди новац.

Управљање неопасним отпадом

- Комунални отпад одлагати у постојеће контејнере на локацији.
- Отпад прикупљати и класификовати у складу са Каталогом отпада и збрињавати га са овлашћеним комуналним предузећем.

Кретање неопасног отпада

У складу са Правилником о обрасцу кретања отпада и упутству за његово попуњавање ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 21/15), дат је образац документ о кретању отпада, који прати кретање отпада и који се обавезно попуњава од стране власника отпада, превозника отпада, прималац отпада.

Образац документа о кретању отпада састоји се од четири истовјетна примјерка од којих први примјерак задржава власник отпада, други примјерак превозник отпада, трећи примјерак прималац отпада, а четврти примјерак прималац отпада враћа произвођачу/власнику најкасније у року од 15 дана од дана пријема отпада.

Произвођач, односно власник отпада чува комплетирани документ о кретању отпада најмање двије године.

Ако произвођач, односно власник у року од 15 дана не прими примјерак попуњеног документа о кретању отпада од примаоца, мора покренути поступак провјере кретања отпада и дужан је да о налазу обавијести Министарство, без одгађања.

Методологија прикупљања података о отпаду и њихова евиденција

Методологија прикупљања података о отпаду и њихова евиденција врши се у складу са Правилником о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 21/15). Методологија за прикупљање података о врстама и количинама отпада, укључујући и секундарне сировине, које су стављене у промет, обрасци дневне евиденције и обрасци годишњег извјештаја о отпаду са упутством за попуњавање годишњег извјештаја.

Дневну евиденцију о отпаду воде:

- 1) произвођачи отпада,
- 2) одговорно лице постројења за одлагање отпада,
- 3) одговорно лице постројења за поновно искоришћење отпада,
- 4) извозници отпада и
- 5) увозници отпада.

На основу података из дневне евиденције израђују Годишњи извјештај о прикупљеним подацима о отпаду.

Извјештај се доставља у складу са Законом о Фонду за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске (у даљем тексту: Фонд) за претходну календарску годину, најкасније до 31. марта текуће године.

Објашњење методологије прикупљања података о саставу и кочинама прикупљеног генерисаног комуналног отпада члана 3. овог Правилника о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 21/15). и табеле, у које се уносе ови подаци, налазе се у Прилогу 1. овог правилника и чине његов саставни дио.

(1) Дневна евиденција о отпаду води се на следећим обрасцима:

- 1) Образац ДЕО 1 – Дневна евиденција о отпаду произвођача отпада,
- 2) Образац ДЕО 2 – Дневна евиденција о отпаду одговорног лица постројења за одлагање отпада,
- 3) Образац ДЕО 3 – Дневна евиденција о отпаду одговорног лица постројења за поновно искоришћење отпада,
- 4) Образац ДЕО 4 – Дневна евиденција о отпаду извозника отпада, и
- 5) Образац ДЕО 5 – Дневна евиденција о отпаду увозника отпада.

(2) Обрасци Дневне евиденције из става 1. овог члана налазе се у Прилогу 2. овог правилника и чине његов саставни дио.

Годишњи извјештај о отпаду води се на следећим обрасцима:

- 1) Образац ГИО 1 – Годишњи извјештај о отпаду произвођача отпада,
- 2) Образац ГИО 2 – Годишњи извјештај о одговорног лица постројења за одлагање отпада,
- 3) Образац ГИО 3 – Годишњи извјештај о отпаду одговорног лица за поновно искоришћење отпада,
- 4) Образац ГИО 4 – Годишњи извјештај о отпаду извозника отпада,
- 5) Образац ГИО 5 – Годишњи извјештај о отпаду увозника отпада, и
- 6) Образац КОМ 1 – Годишњи извјештај о комуналном отпаду.

Обрасци Годишњег извјештаја из става 1. овог члана са Упутством запопуњавање Годишњег извјештаја о отпаду налазе се у Прилогу 3. овог правилника и чине његов саставни дио.

Складиштење отпада на самој локацији, начин третмана и одлагање

Отпади од нафте и нафтних деривата, кориштени апсорбенси, отпадна амбалажа, отпадне крпе, пуцвола, привремено складиштити у просторији са чврстом подлогом која је водонепропусна, у водонепропусним посудама, заштићеним од атмосферских падавина. Кориштене адсорбенте (екопор), пуцволу, зауљене крпе, и остали опасан отпад, привремено збрињавати у контејнер/водонепропусним посудама, заштићеним од атмосферских падавина.

Контејнер поставити на чврстој водонепропусној подлози.

Настали отпад третирати као опасан отпад и збрињавати га са овлашћеним предузећем за третман опасног отпада.

Кретање опасног отпада

У складу са Правилником о обрасцу кретања опасног отпада и упутству за његово попуњавање ("Сл. Гл. Републике Српске", бр. 21/15), дат је образац документ о кретању отпада.

Образац Документа о кретању опасног отпада састоји се од шест истовјетних примјерака од којих први примјерак представља претходно обавјештење које попуњава

произвођач/власник отпада и шаље министарству надлежном за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), три дана прије започињања кретања. Други примјерак задржава власник отпада, трећи примјерак задржава превозник отпада, четврти примјерак задржава прималац отпада, пети примјерак прималац опасног отпада шаље Министарству, а шести примјерак прималац опасног отпада доставља првобитном произвођачу/власнику најкасније у року од 15 дана од дана пријема отпада.

Начин складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада уређен је Правилником начину складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада ("Сл. Гл. РС", бр. 21/15)

Приликом сакупљања, разврставања, складиштења, транспорта, поновног искоришћења и одлагања, опасан отпад се пакује и обиљежава на начин који обезбјеђује сигурност по здравље људи и животну средину.

Опасан отпад се пакује у посебне контејнере, који се израђују према карактеристикама опасног отпада (запаљив, експлозиван, инфективан и др.) и обиљежава.

Забрањено је мијешање различитих категорија опасних отпада или мијешање опасног отпада са неопасним отпадом, осим у поступку третмана опасног отпада. Забрањено је одлагање опасног отпада без претходног третмана којим се значајно смањују опасне карактеристике отпада.

Забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину.

Квалификовано лице одговорно за стручни рад за управљање опасним отпадом треба да испуњава све услове у складу са Законом, да би могло да обавља послове у вези са управљањем опасним отпадом приликом његовог складиштења. Опасан отпад се складишти на начин који обезбјеђује лак и слободан прилаз ускладиштеном опасном отпаду ради контроле, препакивања, мјерења, узорковања, транспорта итд.

Складиште треба бити ограђено ради спречавања приступа неовлашћеним лицима, физички обезбијеђено, закључано и под сталним надзором.

Складиште опасног отпада треба испуњавати сљедеће техничко-технолошке услове:

- 1) да је затворено и наткривено,
- 2) да је изграђено од чврстог материјала, потпуно затворено или да је ограђен наткривени простор, у који је онемогућен доток оборинских вода,
- 3) да је физички одвојено од осталих просторија друге намјене,
- 4) отпад се складишти одвојено у складу са својом врстом, карактеристикама и агрегатним стањем,
- 5) подна површина складишта треба бити непропусна и отпорна на дјеловање ускладиштеног отпада,
- 6) да је опремљено тако да се спријечи расипање или пролијевање отпада, ширење прашине, буке, мириса и других емисија,
- 7) да је опремљено уређајима, опремом и средствима за дојаву, гашење и спречавање ширења пожара,
- 8) на уочљивом мјесту у складу треба бити истакнут план дјеловања у случају ванредних ситуација, који садржи податке о врстама отпада који се складишти, о могућим ванредним ситуацијама, име, презиме, телефонске бројеве одговорних лица и њихова овлаштења, телефонски бројеви полиције, ватрогасаца и хитне помоћи и
- 9) треба бити означено натписом: „СКЛАДИШТЕ ОПАСНОГ ОТПАДА“, с подацима о врстама опасног отпада које се складиште, индексним бројевима из Каталога отпада у складу Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 19/15), (у даљем тексту: Правилник) и подацима о квалификованом лицу одговорном за стручни рад за управљање опасним

Простор за складиштење опасног отпада треба да испуњава сљедеће услове:

- 1) постављање расвјете с умјетним изворима свјетла за сигурно руковање опасним отпадом и
- 2) уграђивање енергетских, плинских, водоводних, вентилацијских и осталих инсталација у складу са посебним прописима којима се регулише уграђивање наведених инсталација.

Складиштење опасног отпада:

- (1) Посуда за складиштење опасног отпада треба да буде затворена и израђена од материјала који обезбјеђује непропустљивост са одговарајућом заштитом од атмосферских утицаја.
- (2) Посуде у којима је ускладиштен опасан отпад, а у чијој близини се налазе посуде за складиштење опасног отпада, чији је садржај некомпатибилан, треба да буду заштићене међусобно и одвојене преградом, банкином, насипом, зидом или на други безбједан начин.
- (3) Складиштење отпада у течном стању врши се у посуди за складиштење обезбијеђеном непропусном танкваном која може да прими цјелокупну количину отпада у случају удеса (процуривања).
- (4) Стационаране посуде, spremници, као и друге врсте посуда у складишту изграђене су тако да осигурају безбједно пуњење, пражњење, одзрачивање, узимање узорака, те непропусно затварање и печашење, а ненаткривени spremници треба да буду с двоструким стијенкама или атестирани за складиштење супстанци које су саставни дио отпада.

Посуде за складиштење опасног отпада

- ✓ Посуде за складиштење опасног отпада, са свим својим саставним дијеловима треба да буду отпорне на опасан отпад који се налази у њима.
- ✓ Посуде за складиштење опасног отпада се редовно одржавају, чисте и не користе се након истека утврђеног рока употребе.
- ✓ Посуде за складиштење се редовно контролишу провјером посуда и њихових саставних дијелова у погледу њиховог оштећења, цурења, корозије или другог облика оштећења.
- ✓ Уколико је посуда за складиштење опасног отпада или њен саставни дио технички неисправан, ако је корозирао или има видљива оштећења, опасан отпад треба премјестити у технички исправну посуду на безбједан и прописан начин.

Паковање и обиљежавање опасног отпада

- Приликом складиштења опасан отпад се пакује и обиљежава на начин којим се обезбјеђује сигурност по здравље људи и животну средину.
- Опасан отпад класификује се према поријеклу, карактеристикама и саставу које га чине опасним, у складу Правилником.
- Ако се опасан отпад састоји од више врста отпада, његова класификација се врши на основу најзаступљеније компоненте.
- Различите врсте опасног отпада ускладиштене на истом простору треба да се одлажу одвојено.
- Паковање опасног отпада врши се посебно према категорији опасног отпада, а у складу са овим правилником.

- Паковање опасног отпада врши се тако да запремина и тежина паковања буду ограничене до минималне адекватне количине, а да се истовремено обезбиједи неопходан ниво безбједности за прихватање упакованог опасног отпада од одговорног лица.
- Упакован опасни отпад треба да буде обиљежен видљиво и јасно.
- Етикета којом се обиљежава упакован опасан отпад садржи сљедеће податке: 1) упозорење са натписом: ОПАСАН ОТПАД, исписан на српском и енглеском језику, 2) податке у складу са Правилником, и то: 1. индексни број и назив отпада из Каталога отпада, 2. Y ознаку према Листи категорија или сродних типова опасног отпада према њиховој природи или активности којом се стварају (Y листа), 3. C ознаку према Листи компоненти отпада због којих се отпад сматра опасним (C листа), 4. H ознаку према Листи карактеристика отпада које га чине опасним (H листа),
- податке о власнику отпада који је паковао отпад: назив, сједиште, телефон/факс, датум паковања, име и презиме квалификованог лица одговорног за стручни рад за управљање опасним отпадом,
- физичка својства отпада: прах, чврста материја, вискозна материја, паста, муљ, течна материја, гасовита материја, као и друга својства,
- количина садржана у паковању, а ако је групно паковање, уписује се и количина за сваки појединачни пакет и
- на етикету се уписују и остали подаци који су значајни за управљање опасним отпадом. (2) Подаци из става 1. овог члана уписују се на етикету.

Одговорно лице (координатор за отпад)

На основу члана 31. става 1. подтачке ж) *Закона о управљању отпадом* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), произвођач отпада је одредио лице одговорно за управљање отпадом на предметном локалитету, а то је **Славиша Лајић**.

Лице одговорно за управљање отпадом из става 1. тачке ж) члана 31. *Закона о управљању отпадом* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), дужно је да:

- а) Организује спровођење и ажурирање плана управљања отпадом из члана 22. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21);*
- б) Предлаже мјере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада и*
- в) Прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извјештава органе управљања.*

Координатор за отпад ће бити накнадно одређен од стране одговорног лица. Одговорно лице је најодговорније за само постројење, активности произашле из рада предметног објекта као и за правилно збрињавање, спровођење мјера за смањење, поврат и рециклажу отпада.

Основни задаци одговорног лица за управљање отпадом су:

- Идентификацију типова отпада;
- Идентификацију количина и мјеста настанка отпада;
- Карактеризација отпада;
- Утврђивањем могућих рјешења за отпад;
- Дефинисањем поступка управљања отпадом;
- Обучавање запослених за руковање отпадом.
- Осигура правилно означавање и етикетирање отпада,
- Да се води рачуна о исправности и функционалности одводних канала отпадних вода;
- Да води рачуна да се настали отпад привремено ускладишти;
- Да потпише уговоре о пословно техничкој сарадњи са овлаштеним предузећима за збрињавање отпада;
- Да одреди координатора за управљање отпадом.

Произвођач отпада, према чл.31. Закона о управљању отпадом (“Сл. гласник РС”, бр. 111/13, 106/15; 16/18; 70/20; 63/21 и 65/21), рјешењем именује лице одговорно за управљање отпадом.

и) ПРИЛОЗИ (ЛОКАЦИЈСКИ УСЛОВИ, ВОДНА САГЛАСНОСТ, ИЗВОД ИЗ ПРОЈЕКТНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, САЖЕТАК ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЈЕКТА ЗА ПРОИЗВОДНА ПОСТРОЈЕЊА И ДРУГО)

- Потврда о упису у регистар пољопривредних газдинстава (РПГ), издата од АПИФ, агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге а.д. Бања Лука – пословница Градишка
Број: 4470
Датум: 03.04.2023. године
- Лист непокретности, издат од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Градишка
Број: 21.18-952.4-1-488/2023-1
Датум: 27.03.2023. године
- Копија катастарског плана, издата од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Градишка
Број: 21.18-952.4-2-278/2023-1
Датум: 27.03.2023. године
- Закључак о издавању водних смјерница, издат од Јавне Установе „ВОДЕ СРПСКЕ“ Бијељина
Број: 01/4-4-2953-1/23
Датум: 07.04.2023. године
- Урбанистичко-технички услови, урађени од стране „АЦС СТУДИО“ д.о.о. Бања Лука
Број: У-129/2023
Датум: Март, 2023. године
- Локацијски услови, издати од Градске управе, ГРАД ГРАДИШКА
Број: 02.04-364-77/23
Датум: 11.05.2023. године
- Закључак, издат од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске
Број: 15.04-96-83/23
Датум: 03.05.2023. године

Republika Srpska
Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar korisnika podsticajnih sredstava

APIF Agencija za posredničke, informatičke
i finansijske usluge a.d. Banja Luka

100596598

Poslovnica Gradiška

Broj protokola: 4470
Datum: 03.04.2023.

Na osnovu čl. 15. i 26. Uredbe o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava i registar korisnika podsticajnih sredstava ("Službenik glasnik Republike Srpske" broj 30/13 od 11. aprila 2013. godine) i čl. 15. Statuta Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: APIF), u predmetu upisa u Registar poljoprivrednih gazdinstava i registar korisnika podsticajnih sredstava, izdaje se:

POTVRDA

Kojom se potvrđuje da je:

Ime i prezime fizičkog lica / naziv pravnog subjekta:	SLAVIŠA LAJIĆ	
JMB/ JIB:	0704994101460	
Mjesto / naselje / ulica i broj:	Gradiška / ZMAJ JOVINA 1	
Opština:	Gradiška	

Upisan u:

Registar poljoprivrednih gazdinstava (RPG)	Broj (BPG):	10338105342
Registar korisnika podsticajnih sredstava (RK)	Broj (BK):	100596598
Datum registracije:	14.03.2023.	

Organizacioni oblik:	PORODIČNO POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO	
Status – samo za porodično poljoprivredno gazdinstvo (PPG):	Komercijalan	
Ukupna površina posjeda gazdinstva sa pravom korištenja (ha):	8.0720	
Ukupna površina obradivog zemljišta u posjedu gazdinstva(ha):	8.0720	

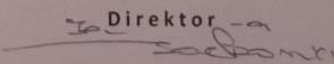
Članovi registrovani na porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu (PPG):

Ime i prezime	JMB	Ime i prezime	JMB

Potvrda se izdaje u svrhu regulisanja subvencija/podsticaja, kredita i svih drugih prava po osnovu bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom, te se za druge potrebe ne može koristiti.

Dostavljeno:
1. Imenovanom
2. Arhivi

АГЕНЦИЈА ЗА ПОСРЕДНИЧКЕ
ИНФОРМАТИЧКЕ И ФИНАНСИЈСКЕ УСЛУГЕ
БАЊА ЛУКА
ПОСЛОВНА ЈЕДИНЦА ГРАДИШКА

Direktor

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЉА ЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА ГРАДИШКА

Општина: Градишка
Катастарски срез: Градишка
Катастарска општина: Врбашка
Број: 21.18-952.4-1-488/2023-1
Датум: 27.3.2023

На основу члана 70. Закона о премјеру и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 6/12), на захтјев ЛАЈИЋ СЛАВИША издаје се

ЛИСТ НЕПОКРЕТНОСТИ
број: 852

А лист

Подаци о земљишту

Број парцеле	Подброј парцеле	Број зграде	План Скниа	Потес или улица и кућни број	Начин кориштења	Површина	СП	Датум уписа Број уписа	Број захтјева Вријеме подношења
1271	2	0	009 005	Окућница	Њива 7. класе	2999	53/2023		

Укупно: 2999

Б лист

Подаци о имаоцу права на земљишту

ЈМБГ или ЈИБ	Име или назив имаоца права Адреса, мјесто	Врста права	Обим права
0704994101460	Лајић (Драгана) Славиша Градишка, Градишка, Змај Јовина 1	Својина	1/1

А1 лист

Подаци о згради и посебним дјеловима зграде

Број подулошка	Број парцеле	Подброј парцеле	Број зграде	Објекат Бр. улаза	Основ изградње Начин кориштења	Посебан део зграде Година изградње	Спратност Површина	Упис бр. Датум уписа	СП

Б1 лист

Подаци о имаоцу права на згради и посебним дијеловима зграде

ЈМБГ или ЈИБ	Име или назив имаоца права Адреса, мјесто	Врста права	Обим права	Број подулошка

В лист

Терети и ограничења

**В лист
Терети и ограничења**

Редни број уписа	Број парцеле	Број зграде	Посебан део зграде	Подуложак	Вриједност терета	Број, датум и час пријема захтјева Примјелба
Тип терета или ограничења / Опис терета или ограничења на непокр.						
1	1271/2					27.03.2023
Забилежба Упис забилежбе да се ради о посебној имовини поклонопримца ЛАЛИЋ СЛАВИШЕ						

Накнада за овај ПРЕПИС је наплаћена на основу члана 2. став 1. и став 3. Закона о накнадама за вршење услуга премјера и коришћење података катастра непокретности и катастра земљишта ("Службени гласник Републике Српске", број 92/09) и тачке 2. став 1.к) података 2. Одлуке о висини накнаде за коришћење података премјера и пружања услуга Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове ("Службени гласник Републике Српске, број 18/12"), у износу од 30 КМ.

Шеф подручне јединице
Александар Липовац, мастер инж. геод.

Липовац

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ЈАВНА УСТАНОВА „ВОДЕ СРПСКЕ“ БИЈЕЉИНА

Милоша Обилића 51, 76300 Бијељина | Централна: 046/041-754 | Факс: 055/211-517
 Е-пошта: bieljina@voders.org | www.voders.org

Број: 01/4 4 2953 1/23
 Датум: 07.04.2023. године

Јавна установа „Воде Српске“ Бијељина, рјешавајући по захтјеву Град Градишка, Одјељење за просторно уређење у име инвеститора Славише Лајића из Градишке, за издавање водних смјерница за израду пројектне документације за објекат фарме кока носиља и производњу јаја у насељу Врбашка, на основу чланова 121, 125 и 127. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17), члана 208. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број: 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), и чланова 17. и 19. Статута, **доноси**

ЗАКЉУЧАК
О ИЗДАВАЊУ ВОДНИХ СМЈЕРНИЦА

1. Инвеститору **СЛАВИШИ ЛАЈИЋ из Градишке, Змај Јовина 1, ЈМБГ 0704994101460**, издају се водне смјернице за израду пројектне документације за објекат фарме кока носиља и производњу јаја у насељу Врбашка, на земљишту означеном као парцела к.ч. 1271/2 к.о. Врбашка, Град Градишка.
2. Уколико није поднесен захтјев за издавање водне сагласности, водне смјернице престају важити истеком **рока од једне године** од дана издавања осим уколико у том периоду нису прибављени локацијски услови.
3. Водне смјернице за израду пројектне документације за наведени објекат издају се под следећим условима:
 - 3.1. Да се израда техничке документације изврши у складу са чл. 100. – 102. Закона о уређењу простора и грађевина („Службени гласник Републике Српске“ број 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), која је услов за издавање грађевинске дозволе од надлежног републичког или општинског органа за просторно уређење и урбанизам, у складу са чл. 128. истог Закона.
 - 3.2. Водоснабдевање:
 - да се пројектном документацијом да техничко рјешење изградње бунара за санитарне и противпожарне сврхе;
 - да се за количине употребљене воде која ће се користити за објекат документацијом предвиди водомјерни шахт на одређеном мјесту за одговарајући мјерни уређај - водомјер како је то предвиђено чланом 54. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17);
 - За потребе прорачуна потребних количина воде узети у обзир број запослених, коефицијент дневне и сатне неравномјерности, број санитарних уређаја, број кока носиља и специфичне потребе за водом за ову врсту објеката;
 - 3.3. Прикупљање и третирање отпадних вода:
 - Пројектовати канализацију сепаратног типа;

1 од 3

Да се пројектном документацијом прикупљање и пречишћавање фекалних отпадних вода из објекта ријеша у свему према условима прописаним у Правилнику о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“ број 08/01), односно систем пројектовати и димензионисати тако да испуњава све услове наведене у члановима 24-34 наведеног Правилника;

- За оборинске воде са крова објекта пројектном документацијом предвидјети директно улив у реципијент водоћи при томе рачуна да испуштене воде не угрожавају околини терен или друге инсталације;
- да се за прикупљање отпадне оборинске воде са паркинга и манипулативних површина пројектном документацијом предвиди таложник вода одговарајућег капацитета, прије упуштања у крајњи реципијент;
- за потребе збрињавања ђубрета које настаје чишћењем и радом објекта за смјештај кока носила потребно је димензионисати објекте за збрињавање те врсте отпада према Основним принципима добре пољопривредне праксе у коришћењу ђубрива објављеним у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 26/14 узимајући у обзир да ти објекти морају бити изграђени од водонепропусних материјала и без прелива у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет;
- Пројектном документацијом предвидјети економски и технички оправдан минимум испуста у реципијент, узимајући у обзир и трошкове контроле отпадних вода за сваки испуст у природни реципијент;
- Пројектна документација треба дати техничко рјешење система за третман отпадних вода тако да се пречишћене отпадне воде могу упустити у крајњи реципијент у складу са граничним зриједностима прописаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде (Службени гласник Републике Српске, број 44/01).

4. Да се прибаве и остале законима прописане сагласности за изградњу.

5. Да се прије изградње, а по урађеном и ревидованом изведбеном пројекту, прибави водна сагласност.

Образложење

Град Градишка, Одјељење за просторно уређење је у име инвеститора Славише Лајића из Градишке, поднио је захтјев под бројем: 02.04-364-77/23 од 04.04.2023.године за издавање водних смјерница, за израду пројектне документације за објекат фарме кока носила и производњу јаја у насељу Врбашка, на земљишту означеном као парцела к.ч. 1271/2 к.о. Врбашка, Град Градишка.

Уз захтјев је достављена следећа документација:

- Лист непокретности - број 852 од 27.03.2023. године, издат од стране РУГИПП, подручна јединица Градишка;
- Копију катастарског плана од 27.03.2023. године, издату од стране РУГИПП, подручна јединица Градишка;
- Копију личне карте;
- Документација урађено од стране „АЦС студио“ д.о.о. Бања Лука „Стручно мишљење и урбанистичко – технички услови за изградњу економског објекта – за узгој кока носила и производњу јаја, у насељу Врбашка у Градишци (на парцели означеној као к.ч.бр. 1271/2 к.о. Врбашка“ под бројем: У-129/2023 из марта 2023. године;
- Рјешења о регистрацији број 057 О Рег-20-000211 од 14.02.2020. године, донијета од Окружног привредног суда у Бањој Луци;
- Доказ о уплати републичке административне таксе за издавање водних смјерница.

Да се пројектном документацијом прикуљање и пречишћавање фекалних отпадних вода из објекта ријеши у свему према условима прописаним у Правилнику о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“ број 68/01), односно систем пројектовати и димензионисати тако да испуњава све услове наведене у члановима 24-34 наведеног Правилника;

- За оборинске воде са крова објекта пројектном документацијом предвидјети директно упуст у реципијент воде при томе рачуна да испуштене воде не угрожавају околини терен или друге инсталације;
- да се за прикуљене отпадне оборинске воде са паркинга и манипулативних површина пројектном документацијом предвиди таложник вода одговарајућег капацитета, прије упуштања у крајњи реципијент;
- за потребе збрињавања ђубрета које настаје чишћењем и радом објекта за смјештај кока носила потребно је димензионисати објекте за збрињавање те врсте отпада према Основним принципима добре пољопривредне праксе у коришћењу ђубрива објављеним у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 26/14 узимајући у обзир да ти објекти морају бити изграђени од водонепропусних материјала и без прелива у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет;
- Пројектном документацијом предвидјети економски и технички оправдан минимум испуста у реципијент, узимајући у обзир и тронковне контроле отпадних вода за сваки испуст у природни реципијент;
- Пројектна документација треба дати техничко рјешјење система за третман отпадних вода тако да се пречишћене отпадне воде могу упустити у крајњи реципијент у складу са граничним вриједностима прописаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде (Службени гласник Републике Српске, број 44/01).

4. Да се прибаве и остале законима прописане сагласности за изградњу.

5. Да се прије изградње, а по урађеном и ревидованом изведбеном пројекту, прибави водна сагласност.

Образложење

Град Градишка, Одјељење за просторно уређење је у име инвеститора Славише Лајића из Градишке, поднио је захтјев под бројем: 02.04-364-77/23 од 04.04.2023. године за издавање водних смјерница, за израду пројектне документације за објекат фарме кока носила и производњу јаја у насељу Врбашка, на земљишту означеном као парцела к.ч. 1271/2 к.о. Врбашка, Град Градишка.

Уз захтјев је достављена сљедећа документација:

- Лист непокретности - број 852 од 27.03.2023. године, издат од стране РУИ ИПП, подручна јединица Градишка;
- Копију катастарског плана од 27.03.2023. године, издату од стране РУГИПП, подручна јединица Градишка;
- Копију личне карте;
- Документација урађено од стране „АЦС студио“ д.о.о. Бања Лука „Стручно мишљење и урбанистичко – технички услови за изградњу економског објекта – за узгој кока носила и производњу јаја, у насељу Врбашка у Градишци (на парцели означеној као к.ч.бр. 1271/2 к.о. Врбашка“ под бројем: У-129/2023 из марта 2023. године;
- Рјешјења о регистрацији број 057 У Рег-20-000211 од 14.02.2020. године, донијета од Окружног привредног суда у Бањој Луци;
- Доказ о уплати републичке административне таксе за издавање водних смјерница.

УРБАНИСТИЧКО – ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ

Дају се „Урбанистичко-технички услови за изградњу економског објекта - за узгој кока носиља и производњу јаја, у насељу Врбашка, у Градишци (на парцели к.ч.бр. 1271/2, КО Врбашка).

- **Хоризонтални габарит:** Хоризонтални габарити планираног објекта приказани су на графичком прилогу бр 04. „План грађевинских и регулационих линија“, а објекат је димензије 7,00m x 35,00m;
- **Вертикални габарит:** Вертикални габарит објекта је П (приземље).
У складу са „Законом о уређењу простора и грађењу“ (Сл.гл.РС 40/13) у Члану 2., поглавље г) дијелови зграде, наводи се да је:
4) приземље (Пр) је дио зграде чији се простор налази непосредно на површини, изнад коначно уређеног и заравнатог терена, мјерено на најнижој тачки уз фасаду зграде, или чији се простор налази изнад подрума или сутерена (испод пода спрата или крова),
Свијетлу висину објекта потребно је предвидити у складу са техничким и технолошким карактеристикама и планираном производњом.
- **БГП ца:** Укупна бруто-грађевинска површина планираног објекта је **Псца=245m²**.
Рачунање и обрачун површина врши се у складу са важећом законском регулативом као и правилницима којим је дефинисан начин обрачуна и рачунања бруто и корисних површина објеката; („Сл. гл. РС“, број 44/13).
- **Карактер објекта:** Планирани објекат предвиђен је да се изгради као **стални објекти, системом чврсте градње.**
- **Намјена:** Намјена планираног објекта је **економски објекат** - за узгој кока носиља и производњу јаја.
- **Садржај:** Унутар објекта у даљим фазама реализације потребно је обезбиједити и организовати све садржаје неопходне за функционисање и рад објекта ове намјене. Коначна организација и размјештај простора и садржаја биће дефинисани пројектно-техничком документацијом.
Сви планирани садржаји потребно је да се ускладе и испројектују у складу са свим нормативима и правилницима који дефинишу организаију и изградњу садржаја ове намјене.
- **Кров:** Кров објекта може бити коси (двоводни или вишеводни) или равни, а што ће детаљније бити дефинисано пројектно-техничком документацијом.
Одводња је потребно да буде рјешена прописно.

- **Покров:** Биће рјешен накнадно, односно пројектном документацијом.
- **Грађевинска парцела:** Грађевинска парцела је површина земљишта испод објекта и земљишта за редовну употребу објекта која је документом просторног уређења, или на основу тог документа, одређена нумерички и графички, са обезбијеђеним колским и пјешачким приступом на јавну саобраћајну површину, одговарајућим бројем паркинг-мјеста и обезбијеђеном зеленом површином.
Планирани објекат предвиђен је да се изгради на постојећој парцели, која је означена као **к.ч.бр. 1271/2, КО Врбашка**.
Грађевинска парцела је представљена на графичком прилогу бр.05. – "План парцелације".
- **Приступ:** Постојећи приступ на предметну парцелу се задржава у потпуности, без планираних интервенција и измјена.
- **Саобраћај (паркирање):** Изградњом предметних садржаја неће бити умањена општа саобраћајна безбједност на јавним површинама и сусједним парцелама у непосредном окружењу.
Изградњом предметних садржаја није угрожен или отежан приступ и манипулација ватрогасних возила.
- **Инжињерско – геолошки услови:** За потребе изградње предметних садржаја **НИЈЕ ПОТРЕБНО** радити детаљна геолошка испитивања и истраживања.
- **Инфраструктура:** Постојеће стање без измјена;
- **Регулационе линије:** Постојеће стање без измјена;
- **Екологија:** У складу са текстуалним дијелом УТУ-а
- **Противпожарна заштита:** У складу са текстуалним дијелом УТУ-а
- **Остало:** У складу са текстуалним дијелом УТУ-а

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ГРАДИШКА
ГРАДОНАЧЕЛНИК
ГРАДСКА УПРАВА

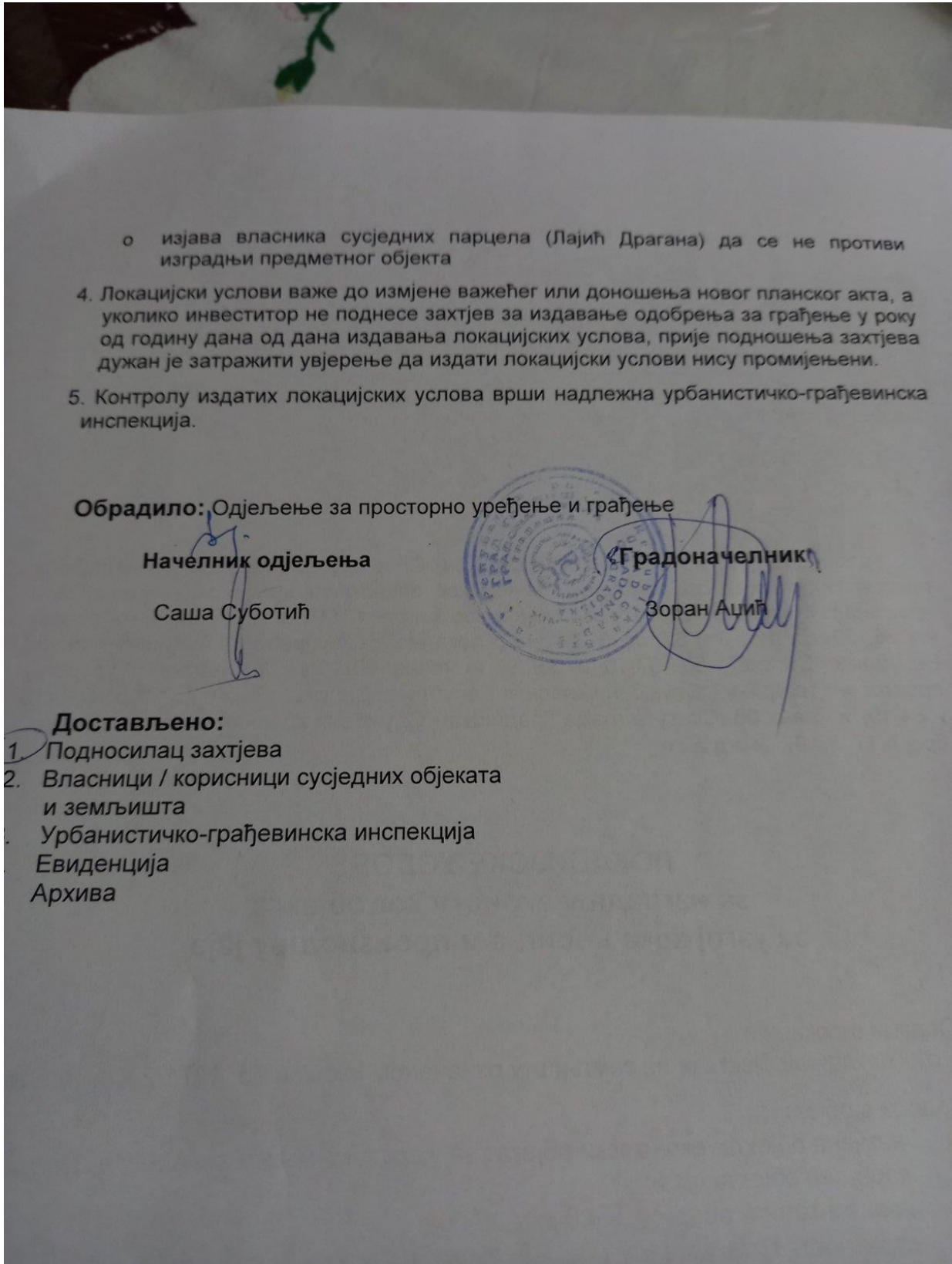
Улица Видовданска 1а, 78400 Градишка, Република Српска
Тел.: ++ 387 51 810 300, Факс: ++ 387 51 814 689, Веб сајт: www.gradgradiska.com

Број: 02.04-364-77/23
Датум: 11.05.2023. године

Градоначелник, на захтјев Лајић (Драган) Славише из Градишке за издавање локацијских услова за изградњу економског објекта за узгој кока носилца и производњу јаја на земљишту означеном као к.ч.бр. 1271/2 к.о. Врбашка, на основу чл. 36, 59. ст. 1 т. 6 и 82. ст. 3 Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 97/16 и 36/19) и члана 60. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19) и члана 88. Статута града Градишка ("Службени гласник града Градишка", број 4/17, 5/19), **и з д а ј е**

ЛОКАЦИЈСКЕ УСЛОВЕ
за изградњу економског објекта
за узгој кока носилца и производњу јаја

1. Подаци о локацији:
 - о локација објекта је на земљишту означеном као к.ч. бр. 1271/2 к.о. Врбашка
2. Подаци о објекту:
 - о намјена објекта: економски објекат за узгој кока носилца и производњу јаја,
 - о карактер објекта: сталан,
 - о хоризонтални габарити: 7,00 m x 35,00 m,
 - о спратност: П (приземље) чија је свијетла висина у складу са техничким и технолошким карактеристикама планиране дјелатности,
 - о вбруто површина: око 245 m²,
 - о приступ објекта на јавни пут: са локалне саобраћајнице,
 - о посебни услови: прикључке на инфраструктуру инвеститор треба да изврши у складу са прибављеним сагласностима,
3. Саставни дио локацијских услова су:
 - о Извод из Просторног плана општине Градишка 2005-2020 ("Службени гласник општине Градишка", број 4/07),
 - о Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови израђени од стране "Ацс студио" д.о.о. Бања Лука под бројем У-129/2023 од марта 2023.године,
 - о сагласности на локацију прописане посебним законима: сагласност-мишљење на локацију ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука број: 5-2023-547 од 11.04.2023. године; сагласност КП "Водовод" а.д. Градишка број: 2.00-654/23 од 12.04.2023. године; закључак о издавању водних смјерница ЈУ "Воде Српске" Бијељина број: 01/4-4-2953-1/23 од 07.04.2023. године,

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04.96.83/23
Датум: 03.05.2023. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, рјешавајући по захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину носиоца пројекта Лајић Славише, Змај Јовина 1, општина Градишка, за утврђивање обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања Студије утицаја на животну средину за пројекат фарме за узгој кока носиља, капацитета 5 100 комада по турнусу, к.ч. бр. 1271/2 К.О. Врбашка, општина Градишка, а на основу члана 113. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), доноси

ЗАКЉУЧАК

ОДБАЦУЈЕ СЕ ЗАХТЈЕВ носиоца пројекта Лајић Славише, Змај Јовина 1, општина Градишка, за издавање рјешења о утврђивању обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања Студије утицаја за пројекат фарме за узгој кока носиља, капацитета 5 100 мјеста за кокошке, к.ч. бр. 1271/2 К.О. Врбашка, општина Градишка, због непостојања услова за покретање поступка.

Образложење

Дана 26.04.2023. године на протоколу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију запримљен је поднесак носиоца пројекта Лајић Славише, Змај Јовина 1, општина Градишка, у којем је садржан захтјев са Подацима за издавање рјешења о утврђивању обавезе спровођења процјене утицаја и обиму процјене утицаја за пројекат фарме за узгој кока носиља, капацитета 5 100 мјеста за кокошке, к.ч. бр. 1271/2 К.О. Врбашка, општина Градишка. Подаци уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину, припремљени су од стране „ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевик, овлаштене институције за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Анализирајући поднесени захтјев и документацију, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију утврдило је да не постоје услови за покретање поступка претходне процјене утицаја на животну средину, према одредбом члана 81. став 2) тачка б) Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), који прописује да је локални орган управе надлежан за заштиту животне средине за мања постројења, односно постројења која су под прагова утврђеним прописом из става 1. овог члана.

Наиме, с обзиром да се у конкретном случају, описаном у вашем допису, ради о капацитету постројења од 5 100 мјеста за кокошке, може се закључити да предметни пројекат по наведеним величинама није обухваћен чланом 3. став 1. тачка а) подтачка б) алинеја 2) Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), који се односи на објекте за

1

интензиван узгој живине, свиња или друге стокe са наведеним капацитетом и више, а за предметну врсту узгоја праг је 15 000 мјеста за кокошке и више.

На основу наведеног и члана 2. став 2. тачка б) подтачка 1) алинеја 2) Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), Министарство констатује да није потребно покретање поступка прелиминарне процјене утицаја на животну средину, већ покретање поступка издавања еколошке дозволе при овом министарству.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Овај закључак је пошачан у управном поступку те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бања Луци, у року од 30 дана од дана пријема овог закључка. Тужба се подноси у потребном броју примјерака и таксира износом од 100 КМ судске таксе и предаје суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља и овај закључак у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. Лајлић Славиша, Ул. Војвођина 1, Градчино
2. Евиденција
3. о/а

САЖЕТАК ТЕХНОЛОШКОГ ПОСТУПКА

Узгој кока носиља почиње припремом простора за уселјавање која се састоји у сљедећем:

- суво чишћење пода и зидова;
- прање хале млазом воде;
- прање опреме за смјештај кока;
- прање опреме за тов;
- дезинфекција фарме (средство: каустична сода, Chlormax, Ecocid);
- дезинфекција опреме (средство: каустична сода, Chlormax, Ecocid);
- прање, чишћење и пуњење дезинфекционих баријера (средство: Environ, Virosid, каустична сода);
- монтирање опреме (хранилице и појилице);
- прозривање објекта.

Након извршене припреме врши се уселјавање кокица старости 16-18 недеља.

Технолошки процес рада објекта је конципиран на кавезном типу држања.

Фарма кока носиља ће бити опремљена са четири (4), односно три (3) реда кавеза постављених у четири нивоа, као и аутоматским системима за храњење, појење, освјетљење, вентилацију и изгнојавање, а којима се управља помоћу рачунара.

Капацитет фарме је дефинисан на 5.100 кокица по турнусу.

У објекту ће бити инсталиране аутоматске хранилице у више редова како би храна била лако доступна свакој животињи појединачно и у количинама која је потребна, тј. са избјегавањем расипања.

Јаја се сакупљају системски, уздужним сакупљањем, помоћу елеватора до уређаја за сортирање по тежини, пакују се у кутије и складиште краткотрајно у складишту до тренутка испоруке уговореном купцу.

Гријање фарме је предвиђено да буде електрично, уз помоћ клима инвертер уређаја. Уједно ће ово бити и систем за вентилацију објекта фарме.

Снабдјевање објекта водом за пиће је из властитог бунара - водозавхата.

Води за пиће (исхрану животиња) се по потреби, додају лијекови и витамини.

Квалитет хигијенски исправне воде за напајање кока треба да испуњава захтјеве **Правилника о здравственој исправности воде намјењене људској употреби („Службени гласник Републике Српске“, 88/17)**, без обзира да ли је вода за пиће или се користи за напајање кока носиља. Вода за пиће је лако доступна и незапрљана, доставља се појилицама Нипл (кап по кап). Живина има приступ до двије Нипл појилице.

За складиштење хране биће постављен самостојећи метални силос одговарајућег капацитета са мјешаоном сточне хране потребном опремом за дотурање хране у халу.

Изђубривање фарме

Ђубре се помоћу уздужних трака транспортује на крај система и оно пада на попречни транспортер за ђубре. Ширина транспортера је 500 mm. Са попречног транспортера се ђубре извлачи изван стаје на коси транспортер и даље у транспортну приколицу којом се даље извози из економског дворишта и одвози на обрадиве површине у власништву Инвеститора. Изђубривање се мора вршити редовно / свакодневно.

За потребе збрињавања ђубрета који настаје чишћењем и радом објекта за смјештај кока носиља, потребно је димензионисати објекте за збрињавање ове врсте отпада према **Основним принципима добре пољопривредне праксе у кориштењу ђубрива („Сл. Гласник Републике Српске“, број 36/14)** узимајући у обзир да ти објекти морају бити изгрђаени од водонепропусних материјала и без прељева у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет.

НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

Израђени Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе за Економски објекат у изградњи - **"Фарма кока носиља", Инвеститора ЛАЈИЋ СЛАВИШЕ из Градишке**, који се гради на земљишту означеном као **к.ч. број: 405/40 К.О. Врбашка**, односе се на описани процес рада.

У »Доказима уз захтјев за добијање еколошке дозволе«, а су обрађени подаци о: Инвеститору, Локацији, Инфраструктури, Технологији, Енергентима, Утицају на околину, Предложене мјере за смањење утицаја, Мониторинг и Мјере које се морају испунити у фази Експлоатације погона.

Овај Захтјев не обрађује услове за Заштиту на раду нити услове за Заштиту од пожара.

Због специфичности пројекта, посебна пажња посвећена је идентификацији извора загађивања која могу проузроковати:

- Емисије у ваздух,
- Емисије у воду,
- Буку и
- Настајање чврстога отпада.

Предложене су мјере за смањење утицаја.

Поред тога у складу са важећим прописима из области заштите животне средине, дефинисане су обавезе мониторинга емисије загађујућих материја, као и извештавање надлежних институција. Током употребе и експлоатације постројења, може доћи до одређених утицаја на животну средину локације, која се провођењем датих мјера заштите, може битно смањити, тако да се егзистенција наведеног постројења може узети као прихватљива чињеница дате локације.

На основу увида у приложену документацију и стања на терену, овим Доказима, констатујемо да се на предметној локацији економског објекта у изградњи – „фарма кока носиља“, Инвеститора Лајић Славише из Градишка, **само уз поштовање предложених мјера заштите, угрожавање квалитета и квантитета животне средине може свести на дозвољену мјеру, тј. предвиђеним радом неће се угрозити квалитет животне средине, становништво, природна добра у ближој и даљој околини локације предметног објекта.**

Ови Докази се односи на представљени (описани) процес, а у случају измјене технолошког процеса потребно је тражити нови Доказ, од ове или друге овлаштене институције.

Захтјев за еколошку дозволу урађен је у складу са чланом 85. Закона о заштити животне средине.

ПРАВНИ ПРОПИСИ

ЗАКОНИ

- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12 и 79/15)
- **Закон о измјенама и допунама закона о заштити животне средине („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 70/20)**
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", број 124/11)
- Закон о водама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/06, 92/09, 121/12, 74/17)
- **Закон о измјенама и допунама закона о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", број 46/17)**
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18)
- **Закон о измјенама и допунама закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 70/20, 63/21, 65/21)**
- Закон о уређењу простора и грађењу ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13 и 106/15)
- Закон о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", број 20/14)
- Закон о шумама („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/08, 60/13)
- Закон о ловству („Службени гласник Републике Српске“, бр. 4/02, 60/09, 50/13)
- Закон о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, бр. 4/02, 58/09, 72/12)

ПРАВИЛНИЦИ

- Правилник о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу ("Службени гласник Републике Српске", број 124/12)
- **Правилником о граничним вриједностима интензитета буке ("Сл. Гласник Републике Српске", бр. 2/23).**
- Правилник о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 3/15, 51/15 и 47/16)
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о мјерама за спречавање и смањење загађења ваздуха и побољшање квалитета ваздуха (“Сл. гласник Републике Српске“, број 51/15)
- Правилник о условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију ("Службени гласник Републике Српске", број 44/01)
- **Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број 19/15, 79/18)**

УРЕДБЕ

Уредба о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 36/15);

- Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник Републике Српске“, број: 36/15);
- Уредба о накнадама за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом ("Службени гласник Републике Српске", број: 101/12 и 38/13);
- Уредба о измјенама и допуни Уредбе о накнадама за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 36/15);
- Уредба о измјенама и допунама Уредбе о управљању амбалажним отпадом ("Сл. гл. Републике Српске", бр. 38/13; 5/14);
- Уредба о листи отпада и документима за прекогранично кретање отпада ("Сл. гл. Републике Српске", бр. 86/15);
- Уредба о вриједностима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/12);
- Уредба за мониторинг квалитета ваздуха ("Сл. гл. Републике Српске", бр. 124/12);
- Уредба о условима за мониторинг квалитета ваздуха ("Сл.гл.Републике Српске", бр.124/12);
- Уредба о црвеној листи заштићених врста флоре и фауне ("Сл. гл. Републике Српске", 124/12)